

Інтерактивна школа творчого вчителя

2017/18 навчальний рік

Осіня сесія:

6 листопада – 25 листопада 2017 р.

Видавництво «Ранок»

**Формування обчислювальної навички
додавання та віднімання в межах 10
Навчально-методичний комплект
«Математика». 1 клас. Частина 1,2**

Скворцова Світлана Олексіївна,

член-кореспондент НАПН України, професор, завідувач
кафедри математики та методики початкового навчання
ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, доктор педагогічних наук

Підґрунтя для формування обчислювальної навички

Суть арифметичних дій додавання і віднімання

Додавання як
знаходження кількості
елементів об'єднання
множин, що не
перетинаються.

Додавання

Суть арифметичних дій додавання і віднімання

Додавання як знаходження кількості елементів об'єднання множин, що не перетинаються.

Додавання

Віднімання

Віднімання як знаходження кількості елементів множини, які залишилися після вилучення її частини.

Суть арифметичної дії додавання

На дереві сиділо 5 пташок. Прилетіли ще 2 пташки.

Суть арифметичної дії додавання

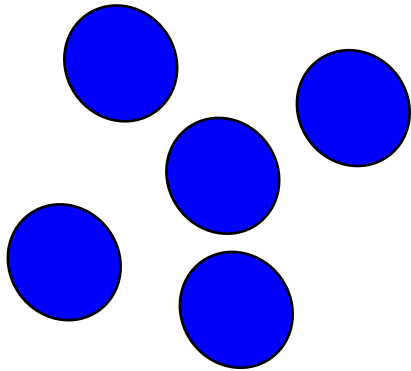
Щоб показати всіх пташок треба об'єднувати чи вилучати? Проілюструйте цю ситуацію, позначивши пташок кружками.

Суть арифметичної дії додавання

Щоб показати всіх пташок треба об'єднувати чи вилучати? Проілюструйте цю ситуацію, позначивши пташок кружками.

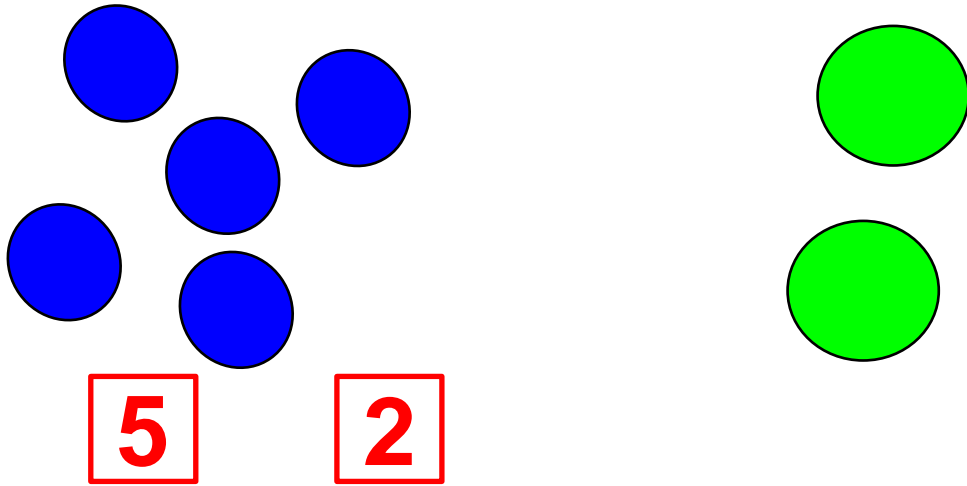
5

Суть арифметичної дії додавання

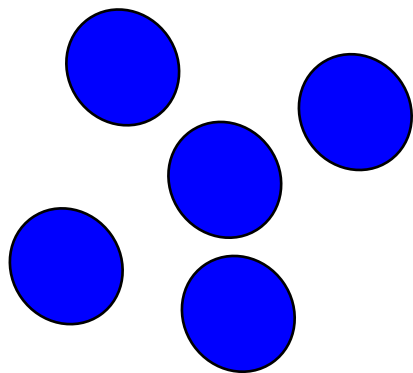
Щоб показати всіх пташок треба об'єднувати чи вилучати? Проілюструйте цю ситуацію, позначивши пташок кружками.

Суть арифметичної дії додавання

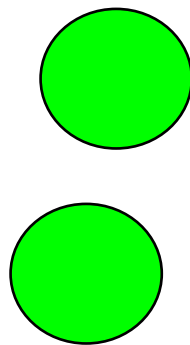

Що означають 5 кружків зліва?

5

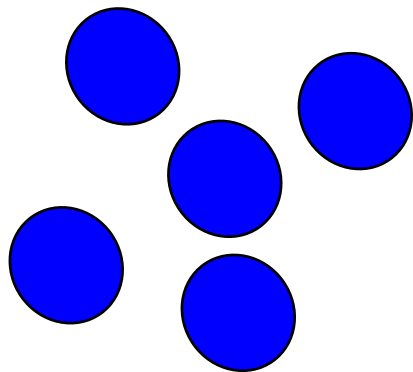
2

Суть арифметичної дії додавання

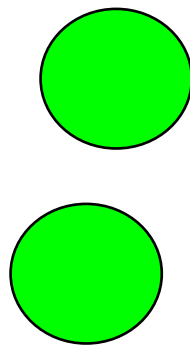

2 кружки справа?

5

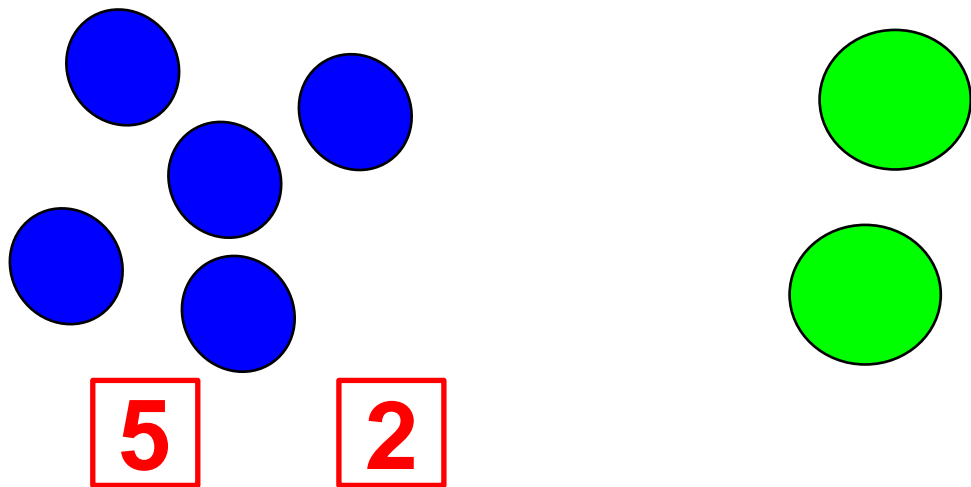
2

Суть арифметичної дії додавання

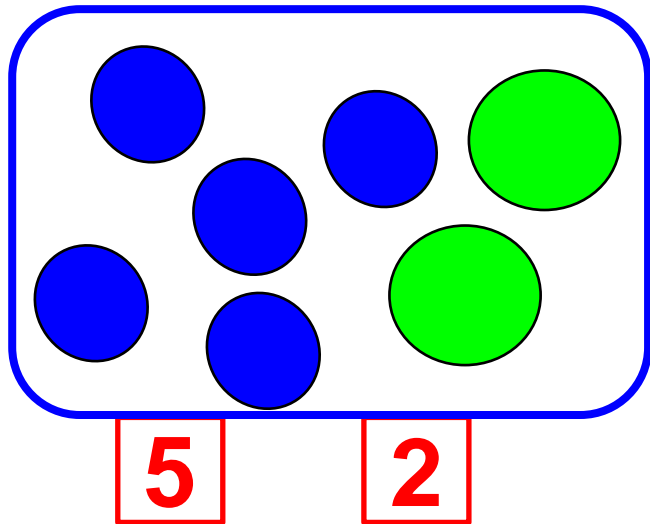
Покажіть усі кружки. Що вони означають?

Суть арифметичної дії додавання

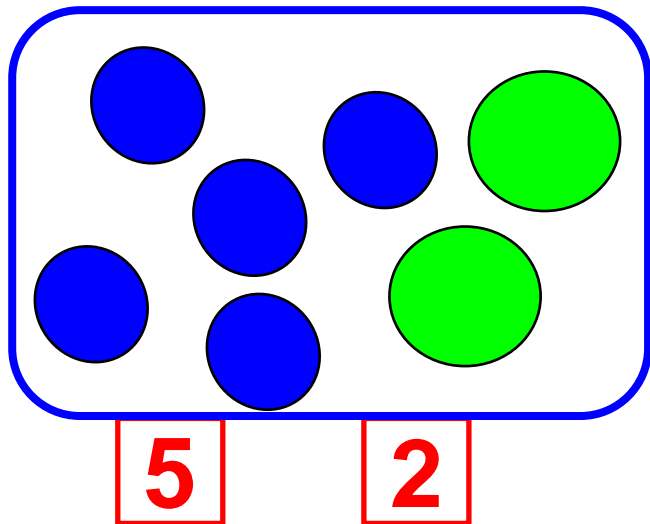
Покажіть усі кружки. Що вони означають?

Суть арифметичної дії додавання

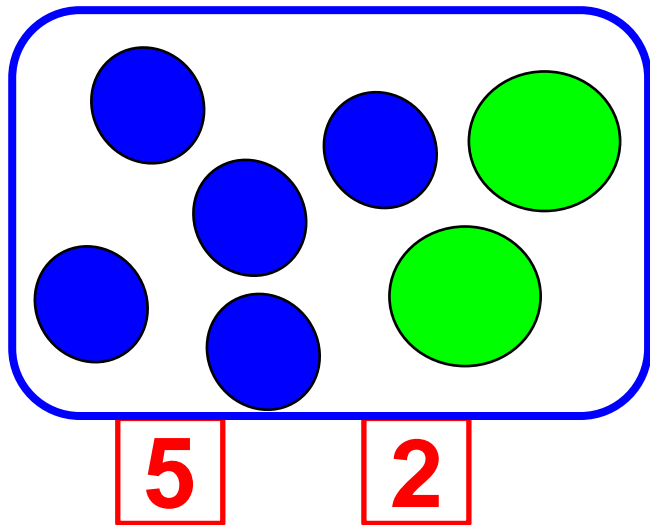
Стало пташок на дереві більше чи менше, ніж було? Чому?

Суть арифметичної дії додавання

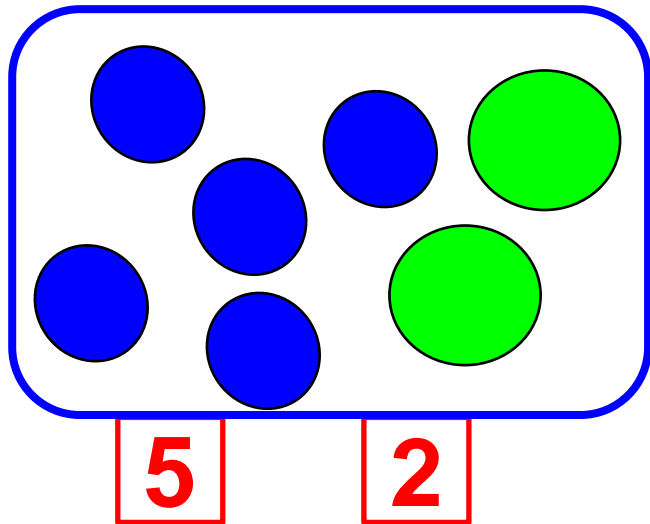
Якій арифметичній дії відповідає практична дія об'єднання?

Суть арифметичної дії додавання

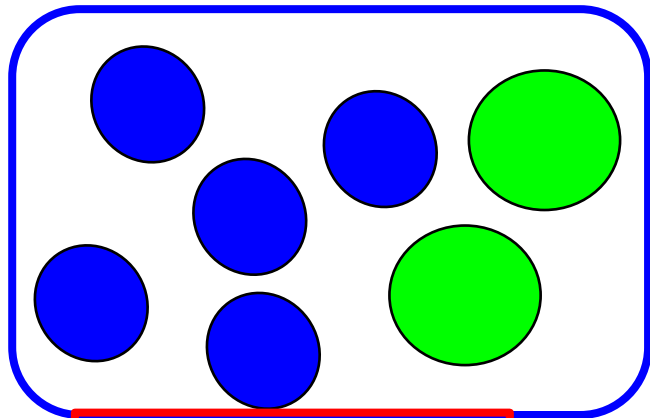
Склади вираз. Знайди значення виразу.

Суть арифметичної дії додавання

Склади вираз. Знайди значення виразу.

$$5 + 2$$

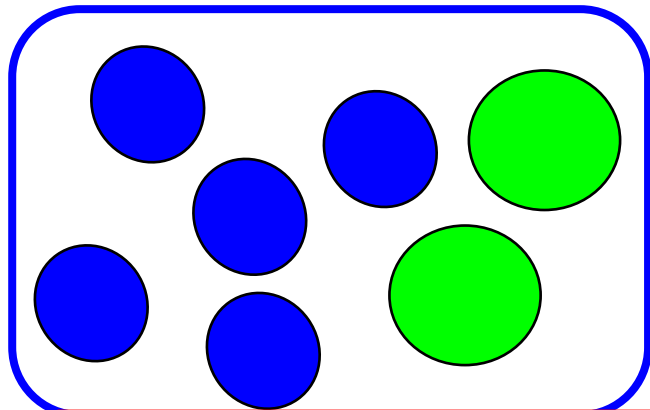
вираз

Суть арифметичної дії додавання

Склади вираз. Знайди значення виразу.

5	+	2	=	7
---	---	---	---	---

рівність

Суть арифметичної дії віднімання

На дереві сиділо 5 пташок. Полетіли 2 пташки.

Суть арифметичної дії віднімання

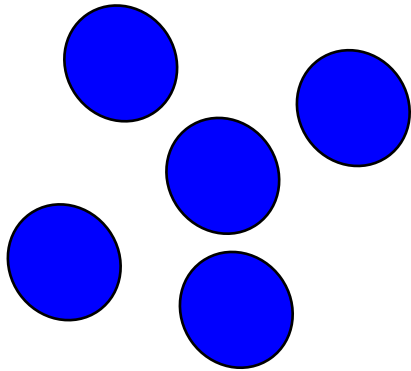
Щоб показати пташок, що залишилися треба об'єднувати чи вилучати? Проілюструйте цю ситуацію, позначивши пташок кружками.

Суть арифметичної дії віднімання

Щоб показати пташок, що залишилися треба об'єднувати чи вилучати? Проілюструйте цю ситуацію, позначивши пташок кружками.

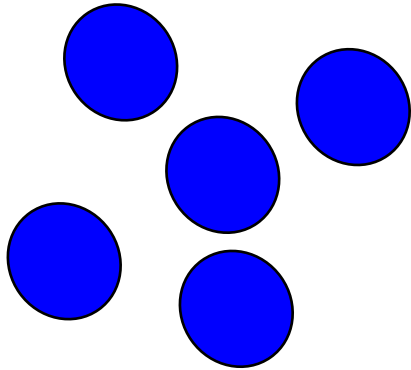
5

Суть арифметичної дії віднімання

Що означають 5 кружків?

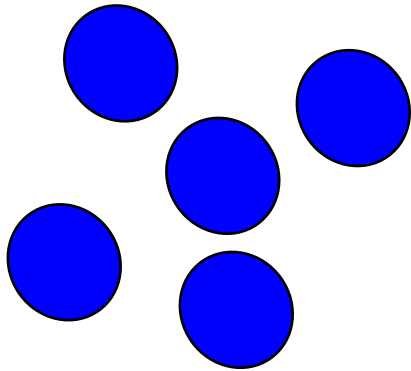
5

Суть арифметичної дії віднімання

Відсуньте 2 кружки.

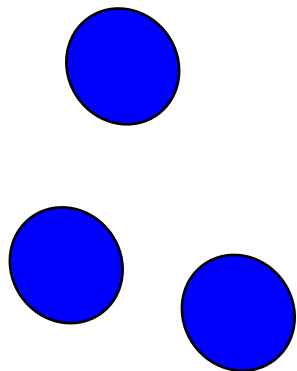
5

Суть арифметичної дії віднімання

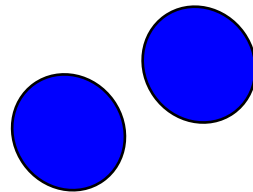

Відсуньте 2 кружки.

5

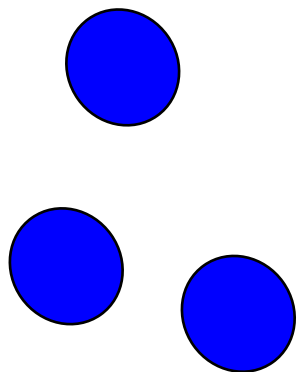
2

Суть арифметичної дії віднімання

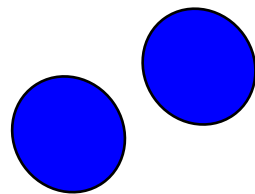

Покажіть кружки, що залишилися.
Що вони означають?

5

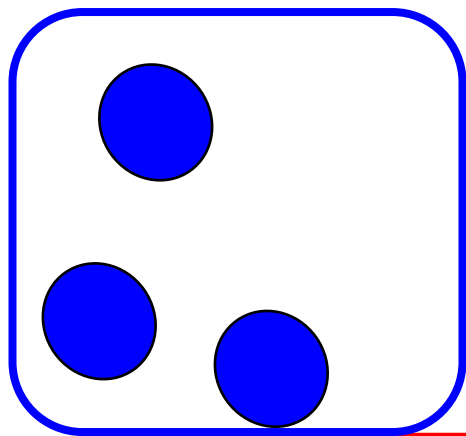
2

Суть арифметичної дії віднімання

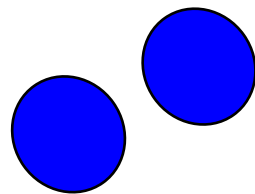

Покажіть кружки, що залишилися.
Що вони означають?

5

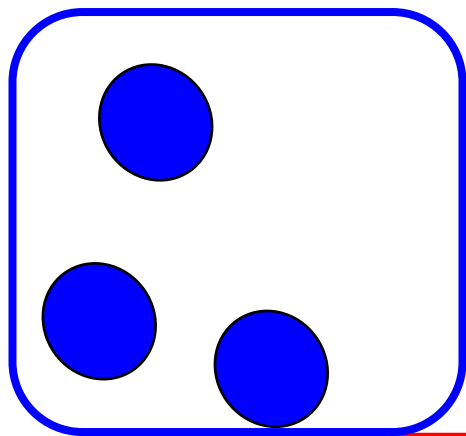
2

Суть арифметичної дії віднімання

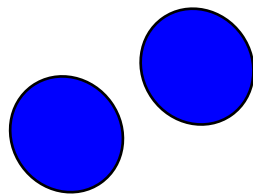

Якій арифметичній дії відповідає практична дія вилучення?

5

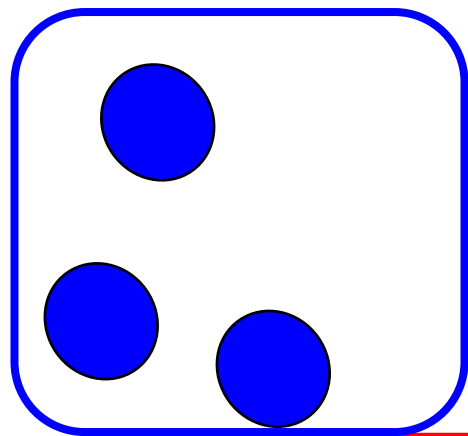
2

Суть арифметичної дії віднімання

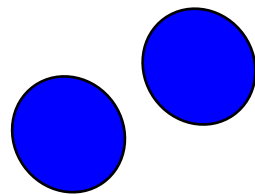

Склади вираз. Знайди значення виразу.

5

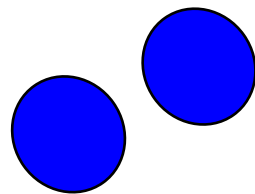
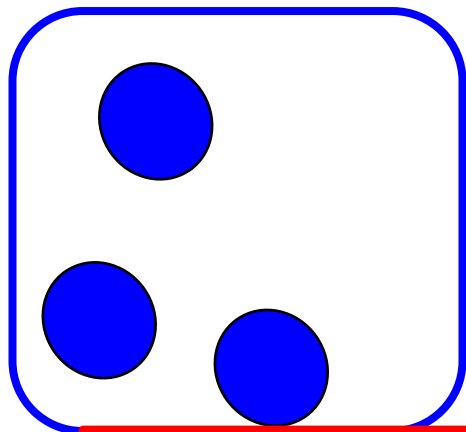
2

Суть арифметичної дії віднімання

Склади вираз. Знайди значення виразу.

$$5 - 2$$

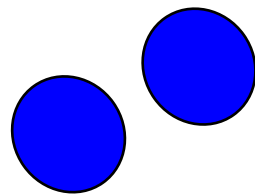
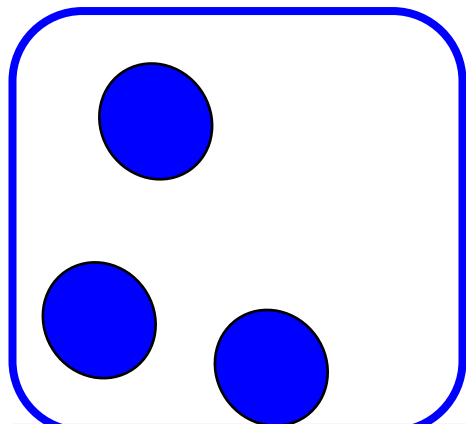
вираз

Суть арифметичної дії віднімання

Залишилось пташок на дереві більше чи менше, ніж було? Чому?

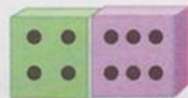
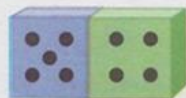

$$5 - 2 = 3$$

рівність

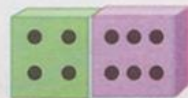
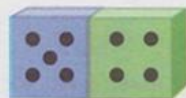
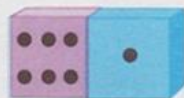
5.

Обери серед кісточок доміно ті, що показують склад числа 10. Склади до них дві рівності на додавання і дві — на віднімання.

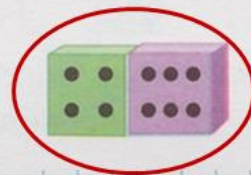
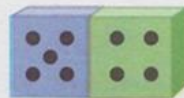
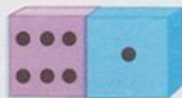
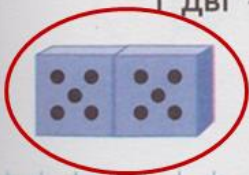
5.

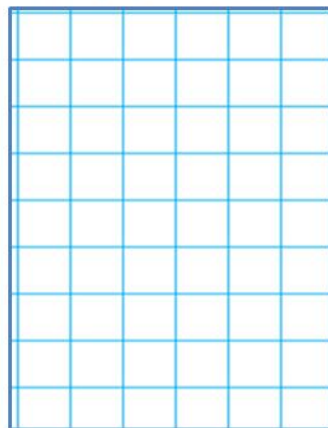
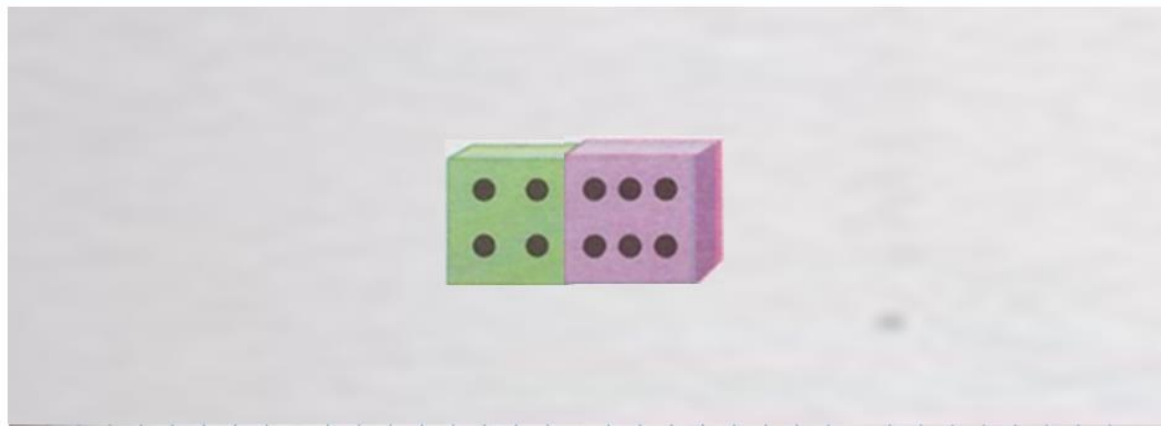
Обери серед кісточок доміно ті, що показують склад числа 10. Склади до них дві рівності на додавання і дві — на віднімання.

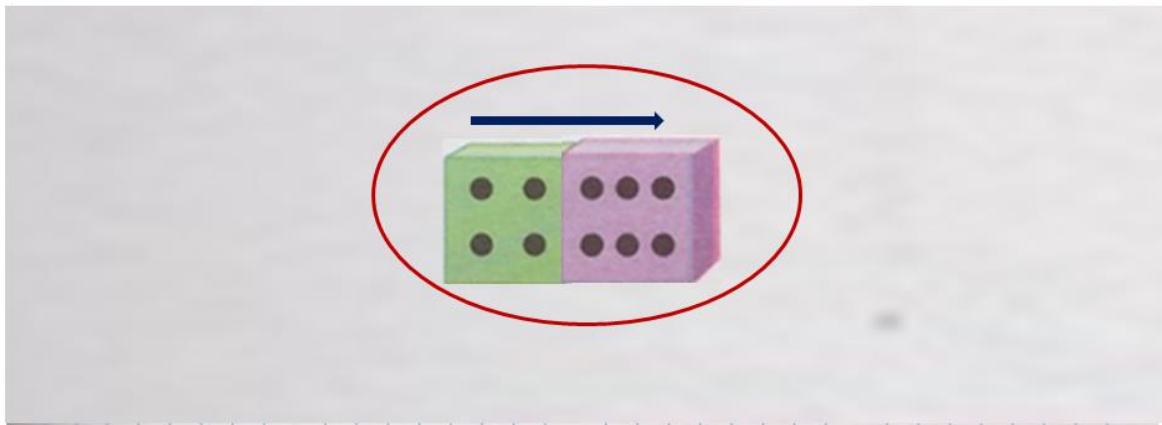

5.

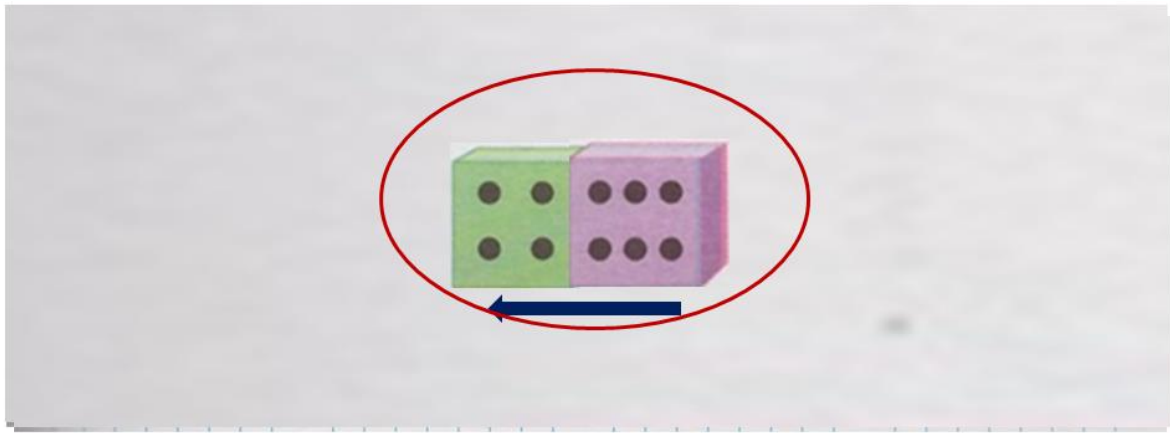
Обери серед кісточок доміно ті, що показують склад числа 10. Склади до них дві рівності на додавання і дві — на віднімання.

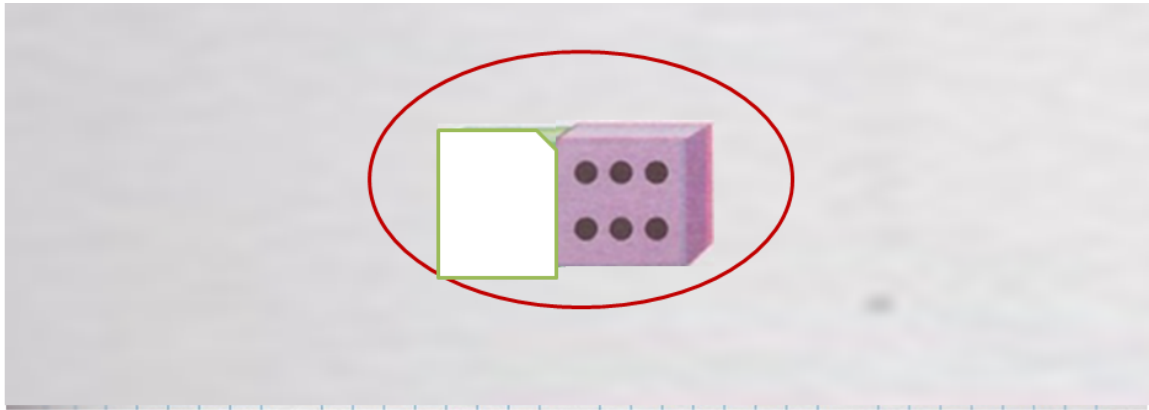

4	+	6	=	10

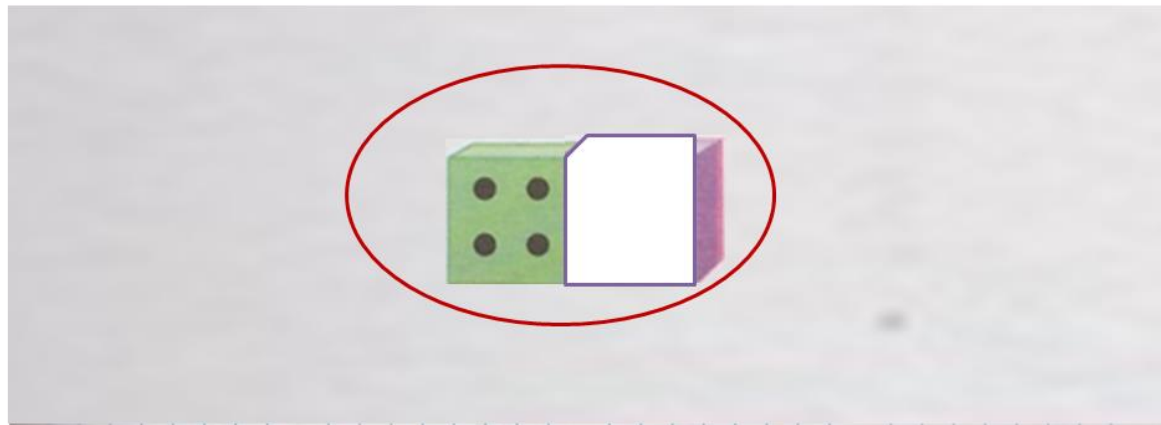

4	+	6	=	10
6	+	4	=	10

4	+	6	=	10
6	+	4	=	10
10	-	4	=	6

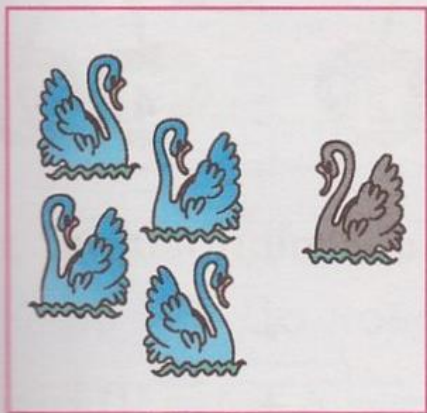

4	+	6	=	10
6	+	4	=	10
10	-	4	=	6
10	-	6	=	4

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

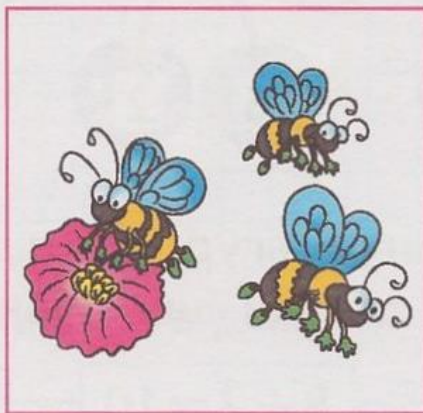
$3-1$

$1+2$

$4-1$

$3-2$

$4-3$

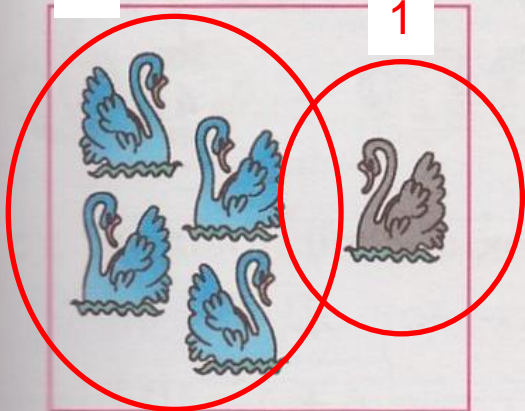

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

4

1

$3+1$

$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

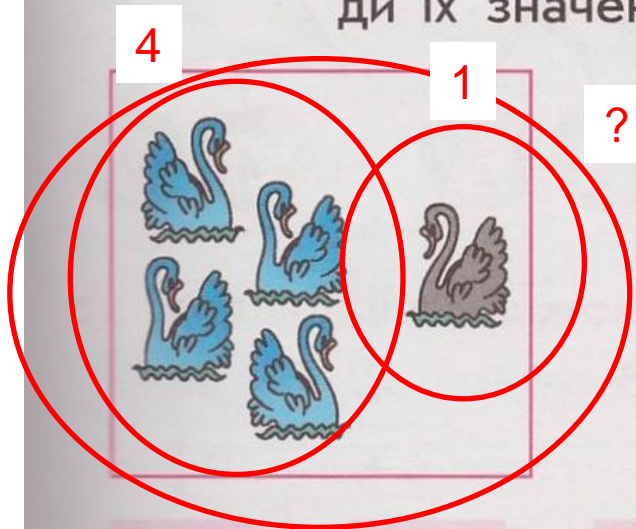
$3-2$

$4-3$

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

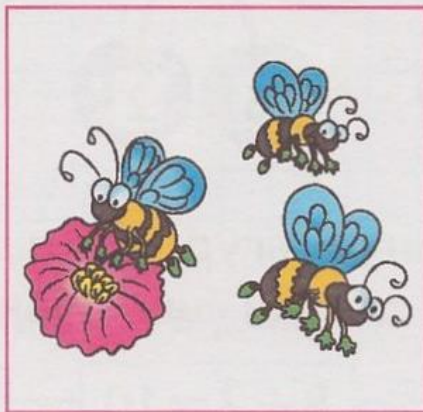
$3-1$

$1+2$

$4-1$

$3-2$

$4-3$

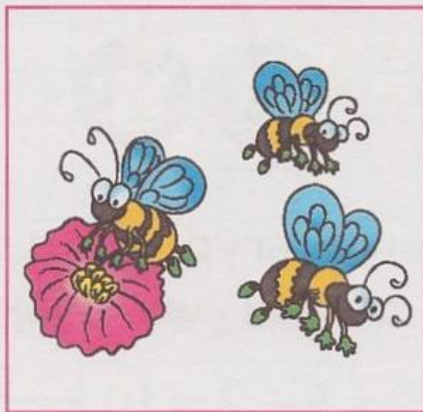
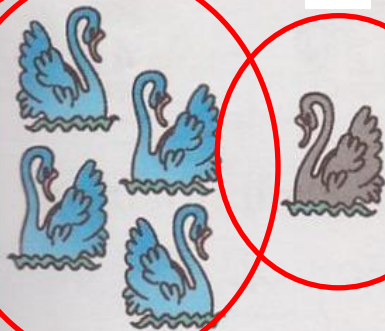
6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

4

1

?

$3+1$

$4+1$

$3-1$

$1+2$

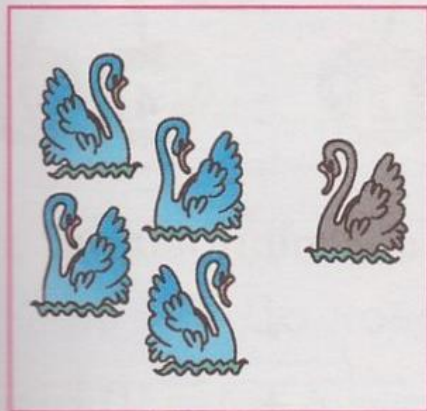
$4-1$

$3-2$

$4-3$

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

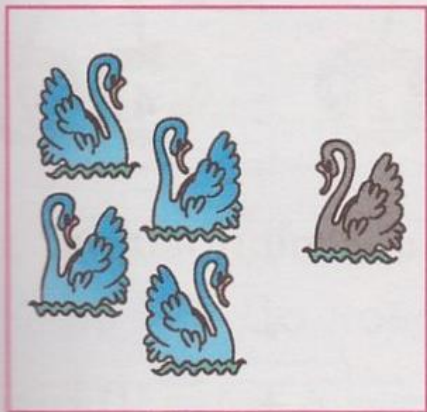
$3-2$

$4-3$

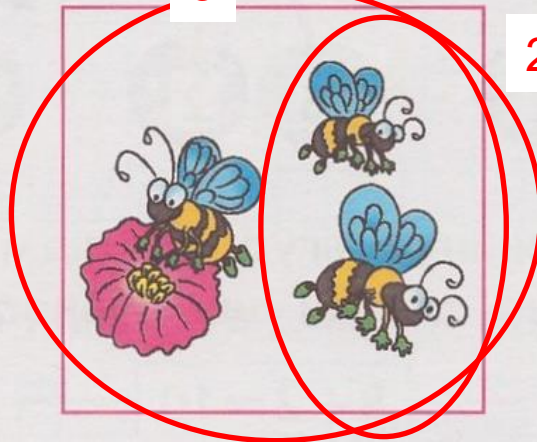
6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

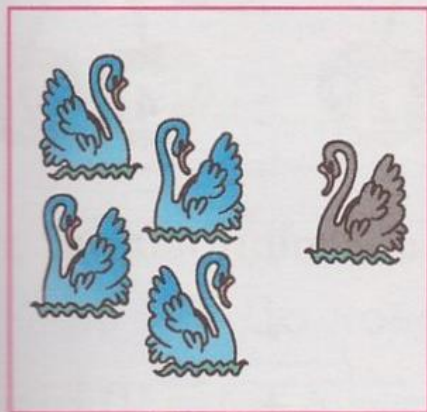
$3-2$

$4-3$

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

3

2

?

$3-1$

$1+2$

$4-1$

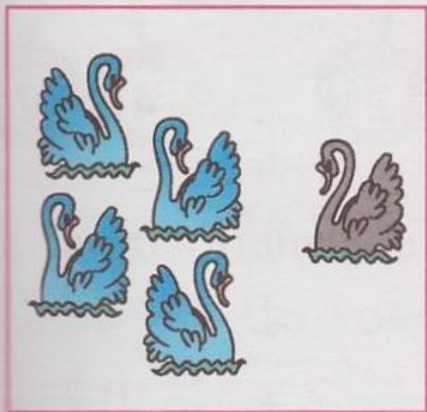
$3-2$

$4-3$

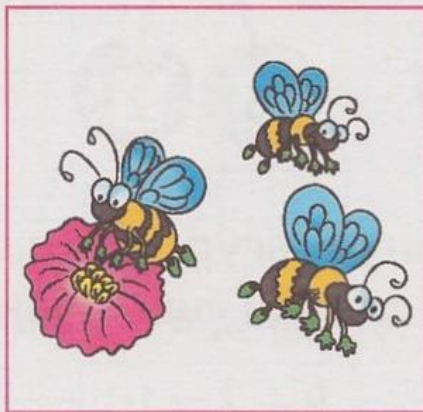
6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

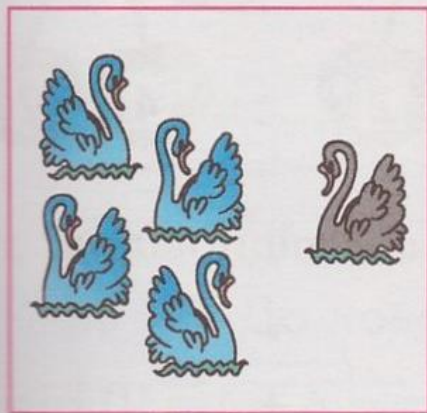
$3-2$

$4-3$

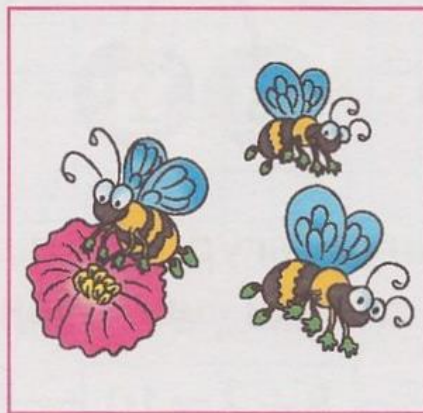
6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

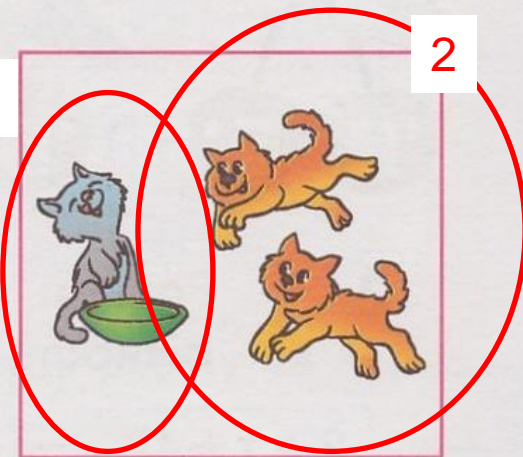
$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

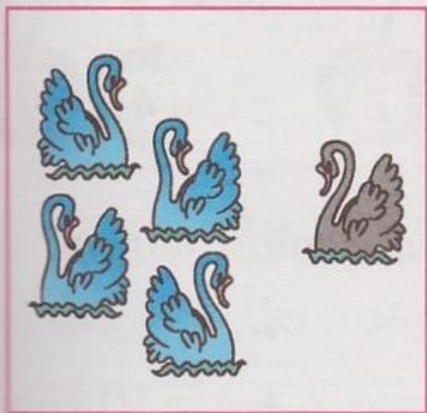
$3-2$

$4-3$

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

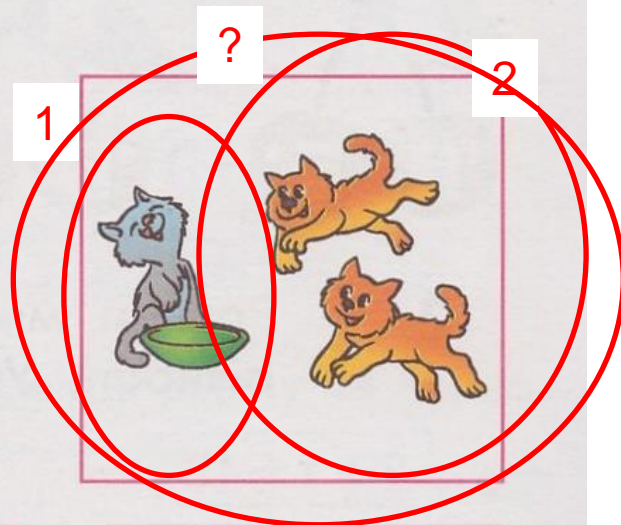
$4+1$

$3-1$

$1+2$

$4-1$

$3-2$

$4-3$

6.

Прокоментуй малюнки. Подумай, треба об'єднувати чи вилучати об'єкти. Добери відповідні вирази. Усно знайди їх значення.

$3+1$

$4+1$

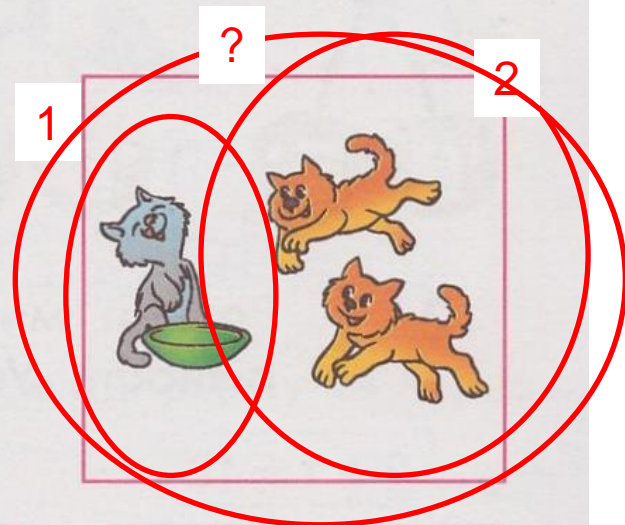
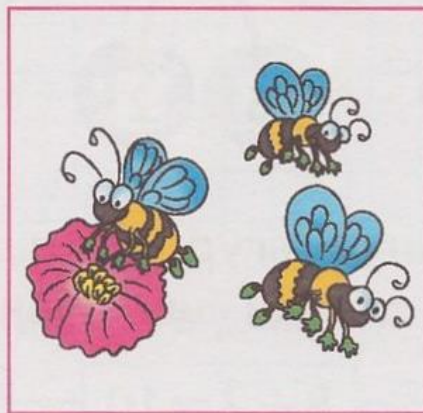
$3-1$

$1+2$

$4-1$

$3-2$

$4-3$

1

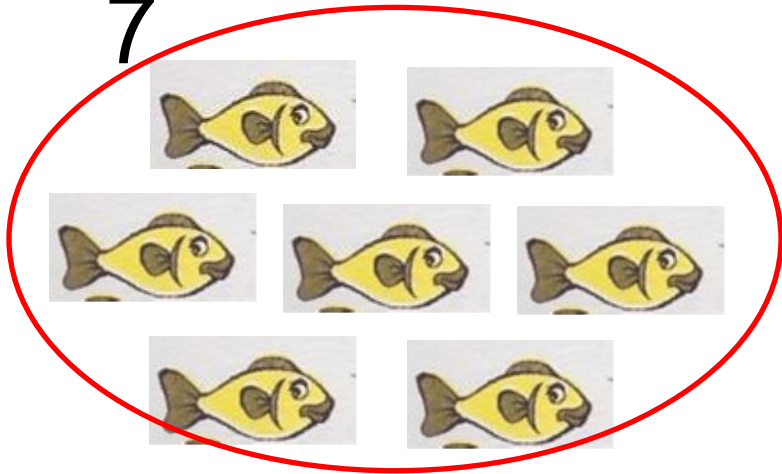
?

2

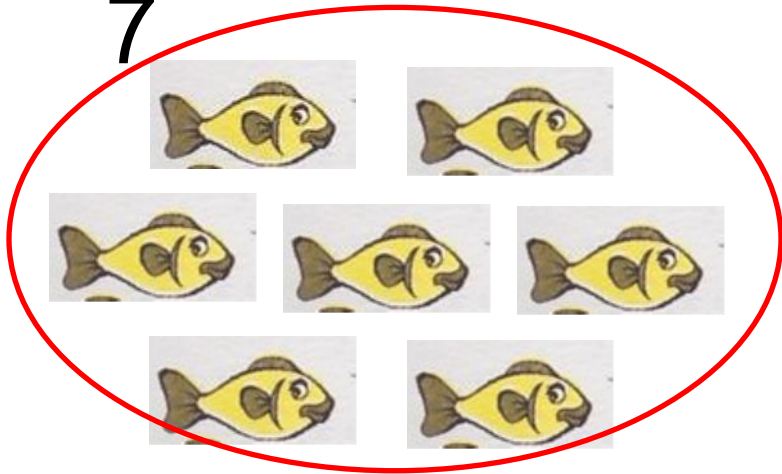
Добери схему та вираз до кожного малюнка

7

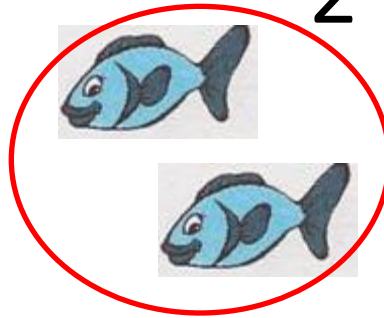

Добери схему та вираз до кожного малюнка

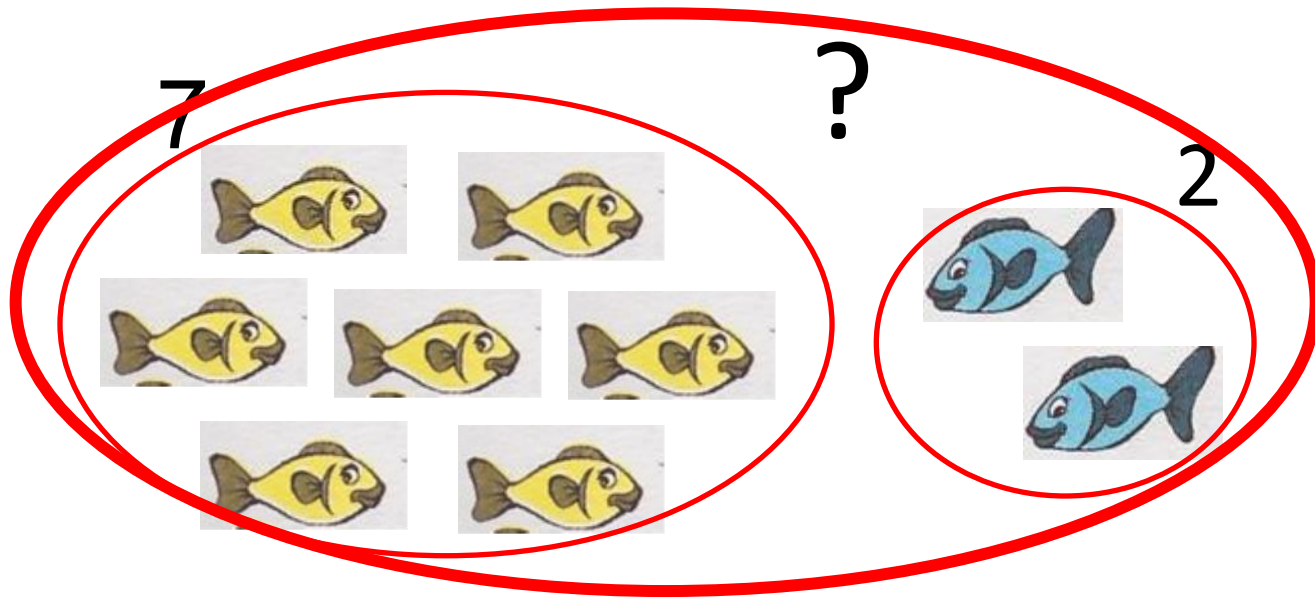
7

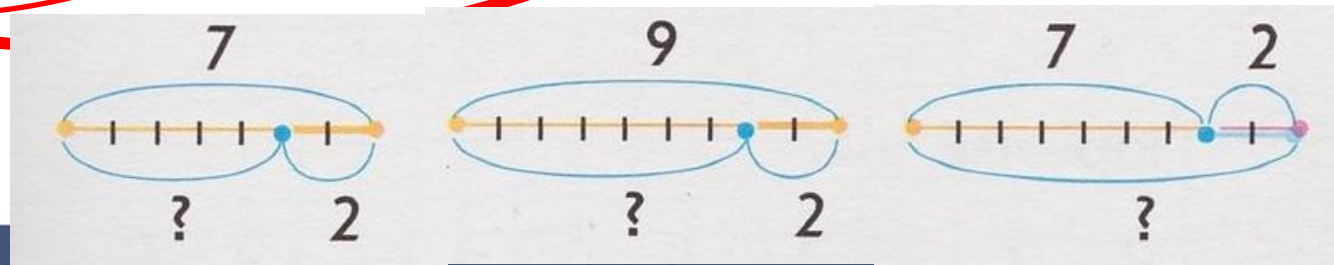
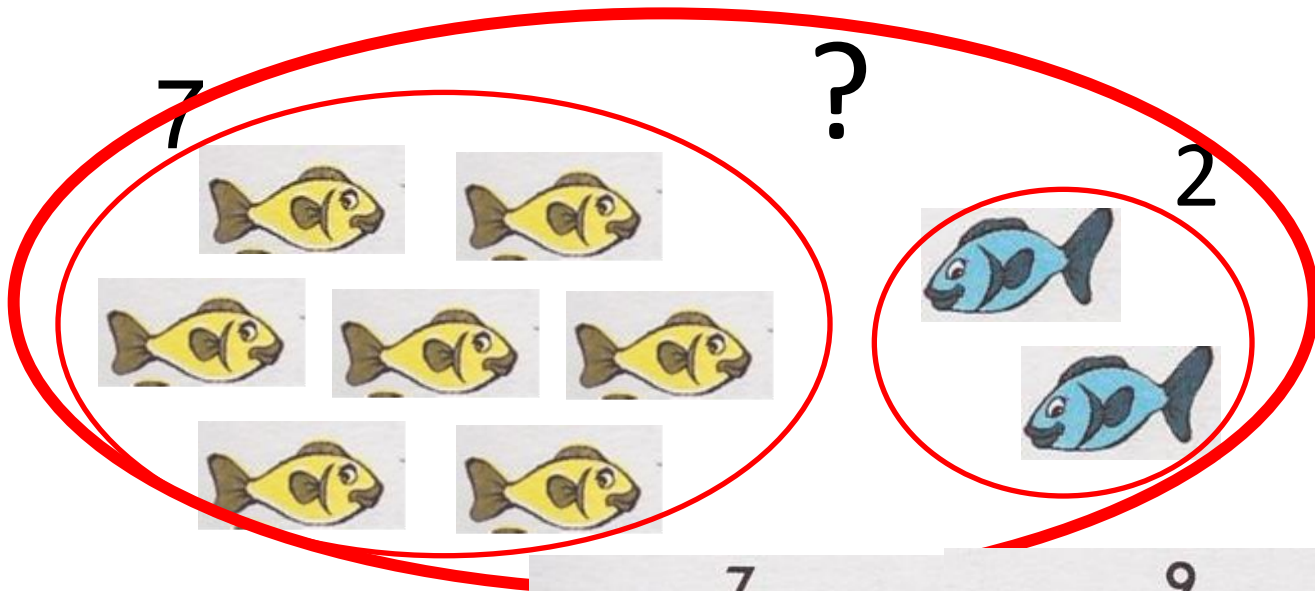
2

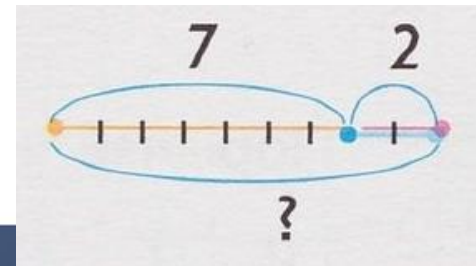
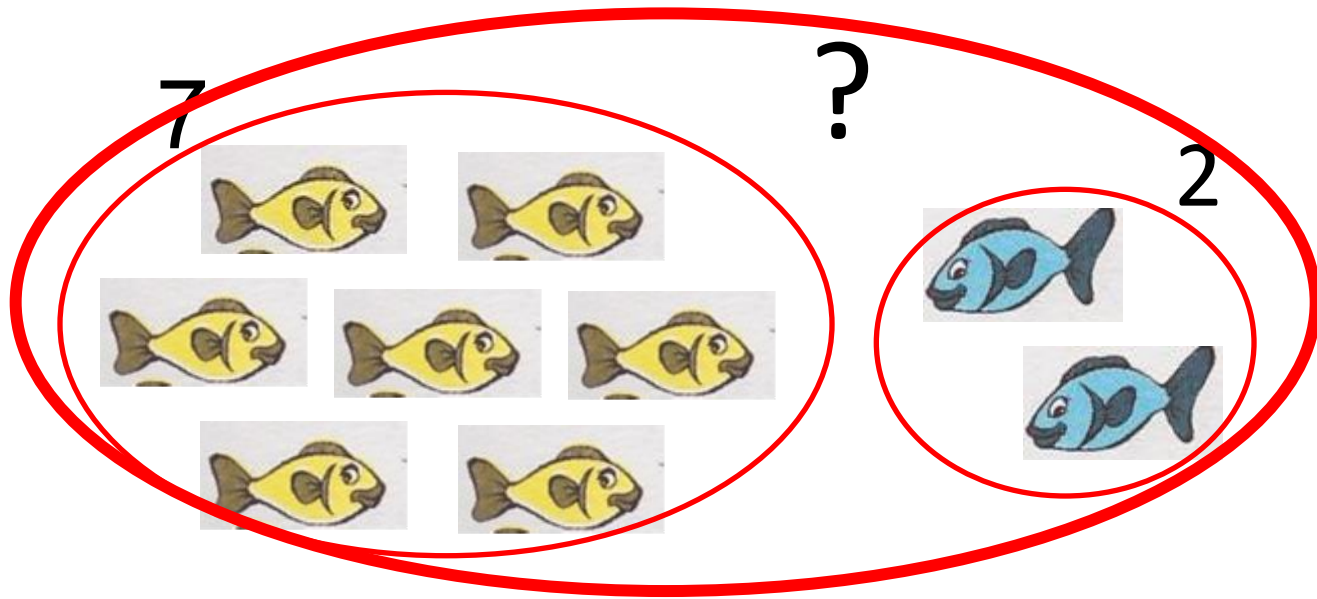
Добери схему та вираз до кожного малюнка

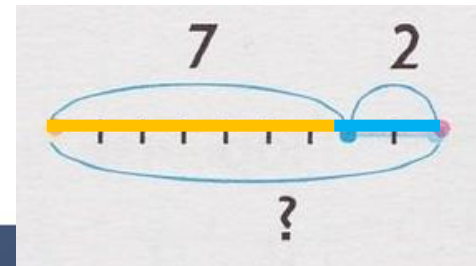
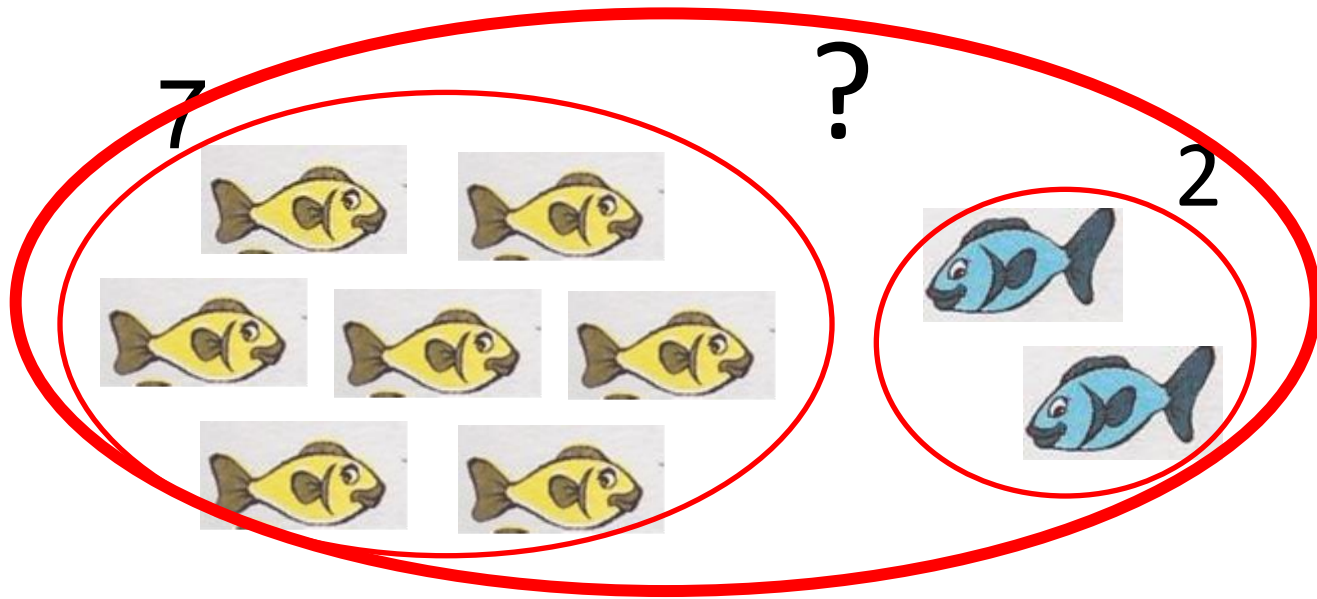
Добери схему та вираз до кожного малюнка

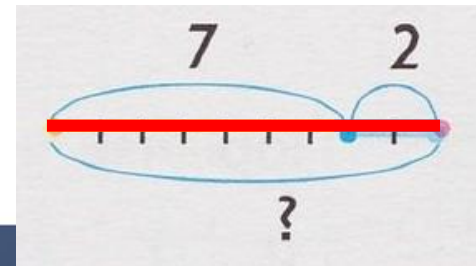
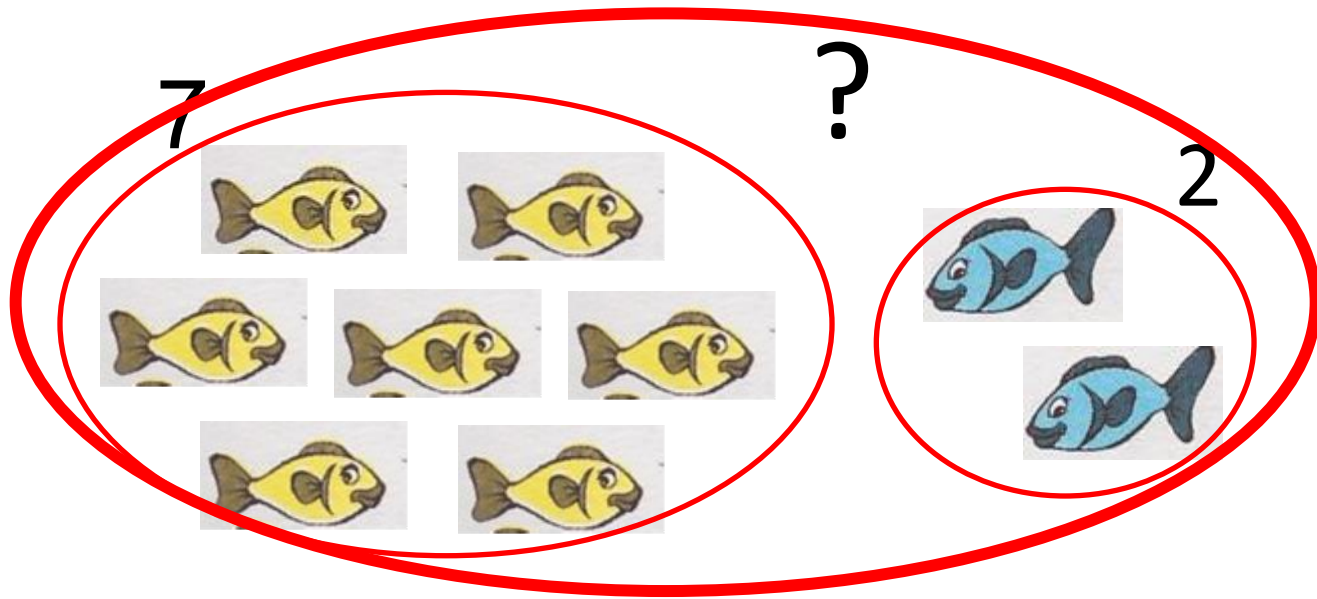
Добери схему та вираз до кожного малюнка

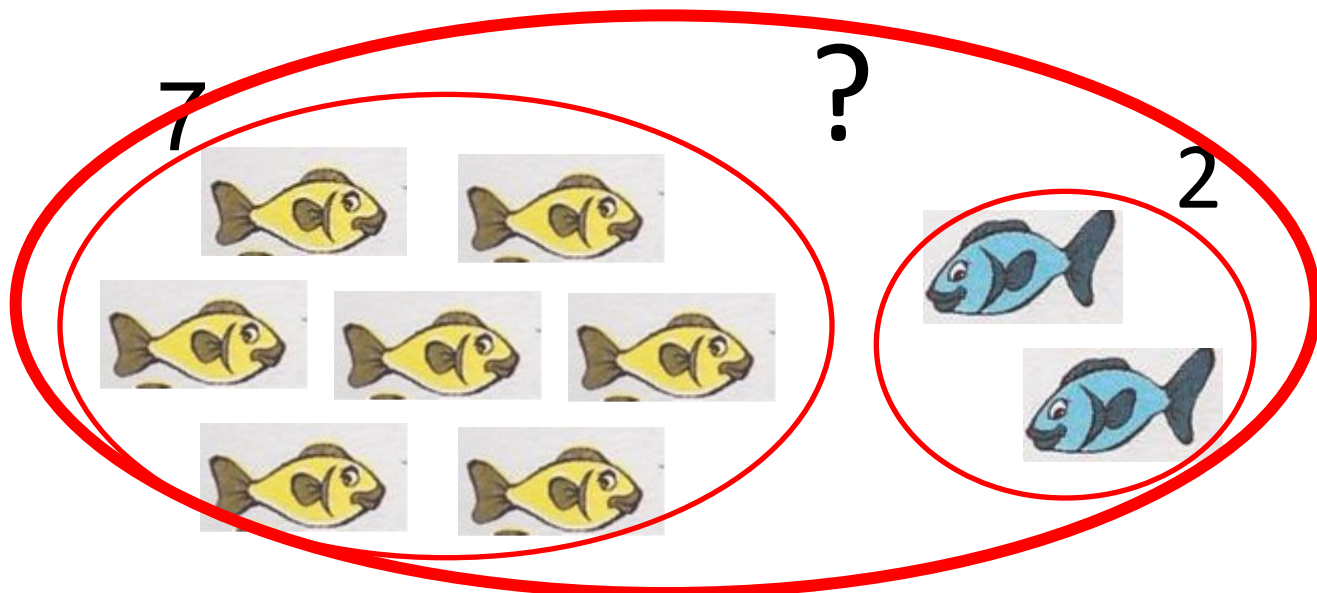
Добери схему та вираз до кожного малюнка

Добери схему та вираз до кожного малюнка

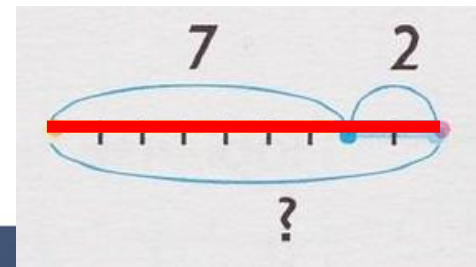
Добери схему та вираз до кожного малюнка

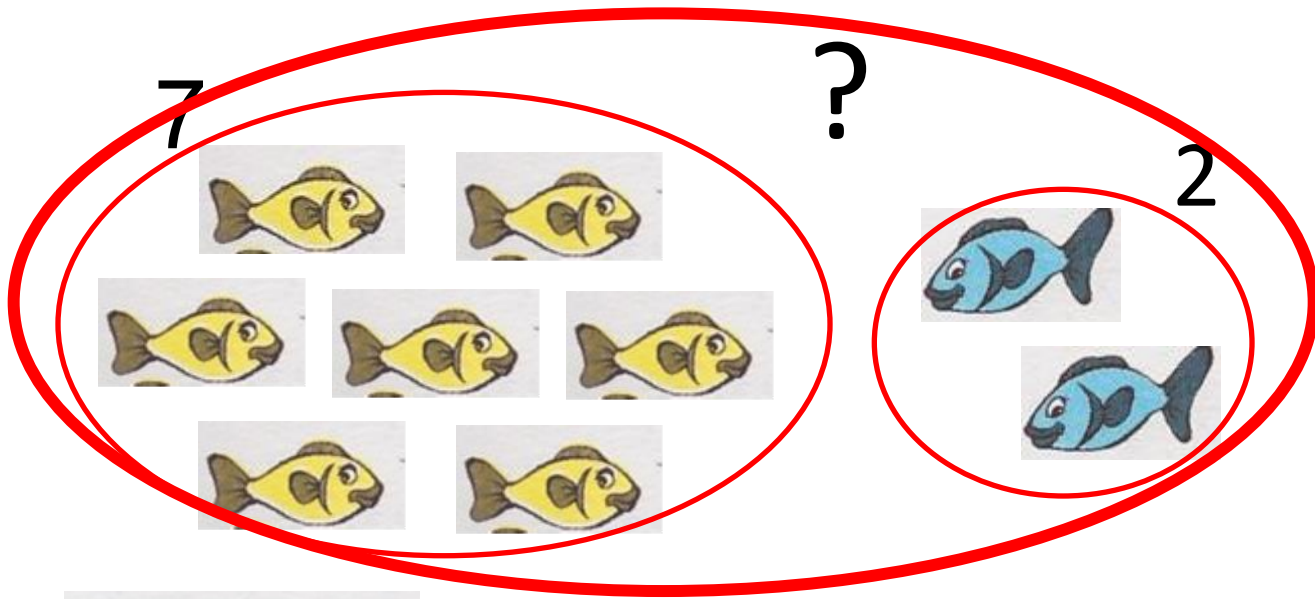
$$7 + 2$$

$$9 - 2$$

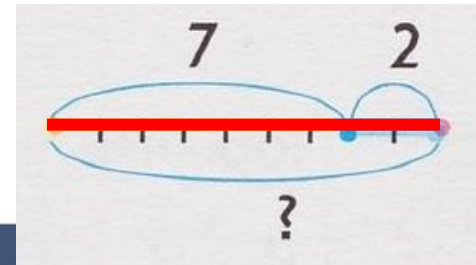
$$7 - 2$$

Добери схему та вираз до кожного малюнка

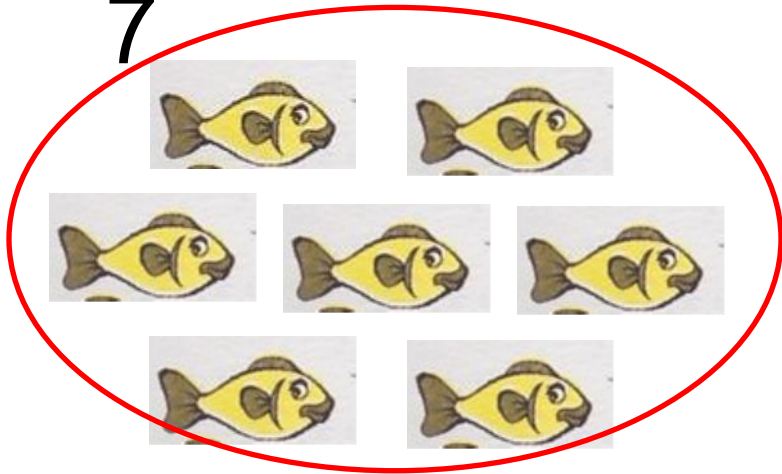

$$7 + 2$$

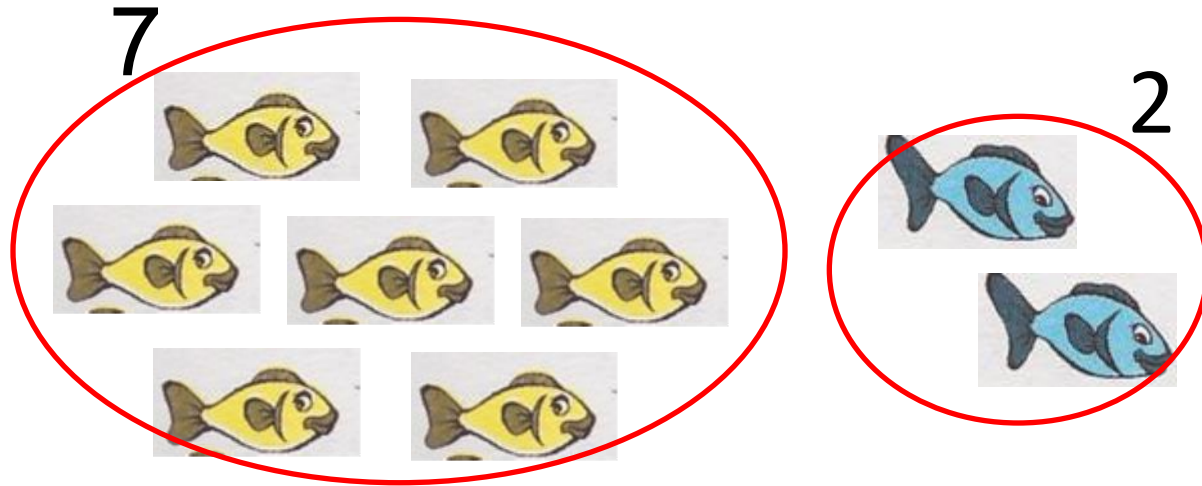

Добери схему та вираз до кожного малюнка

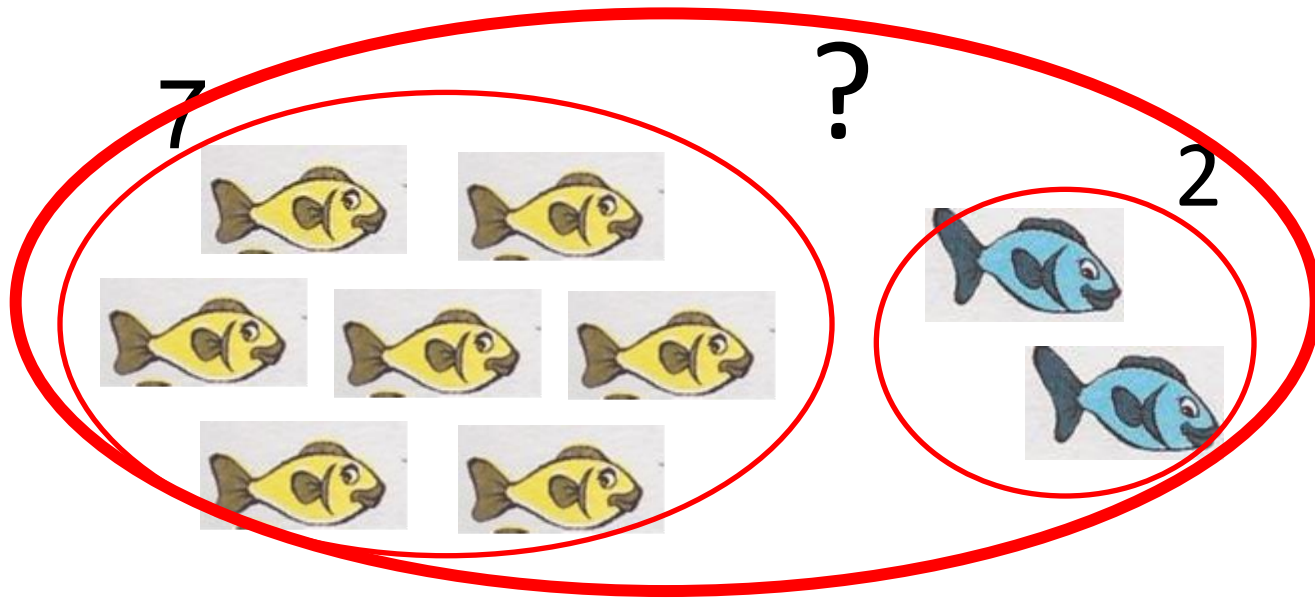
7

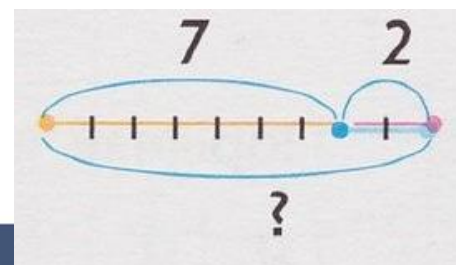
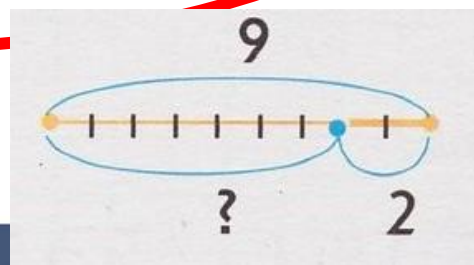
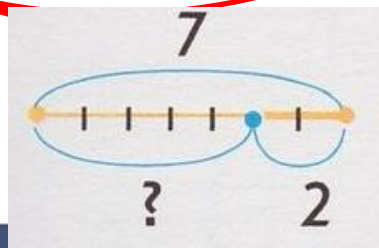
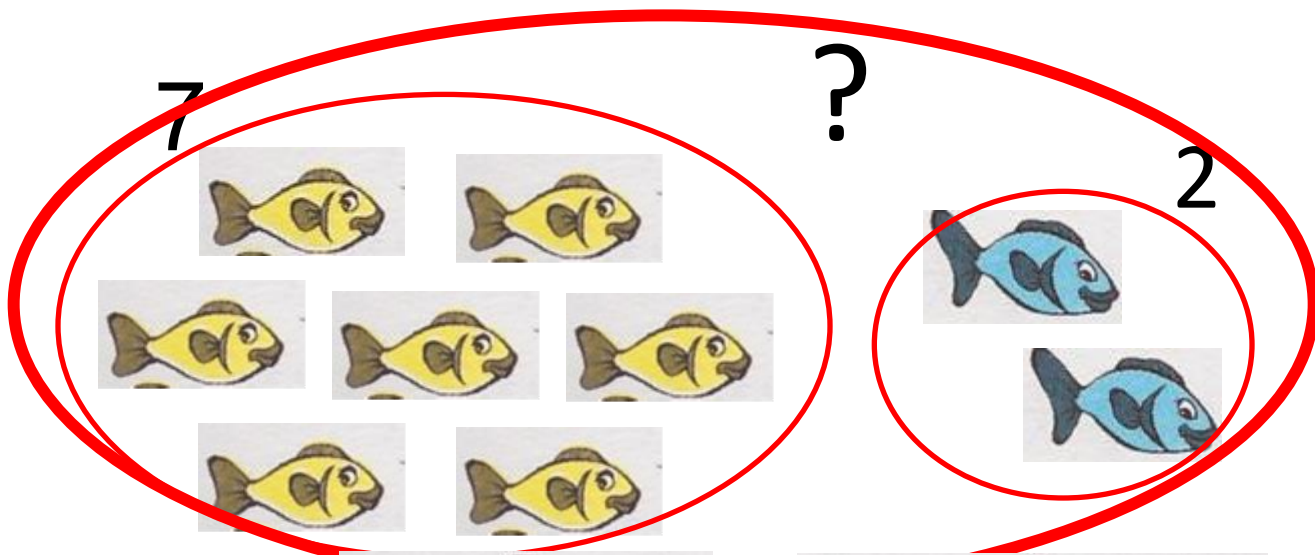
Добери схему та вираз до кожного малюнка

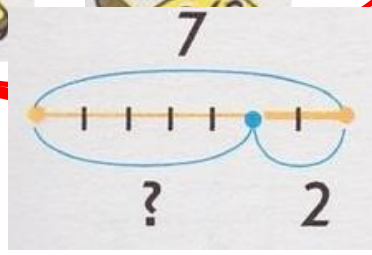
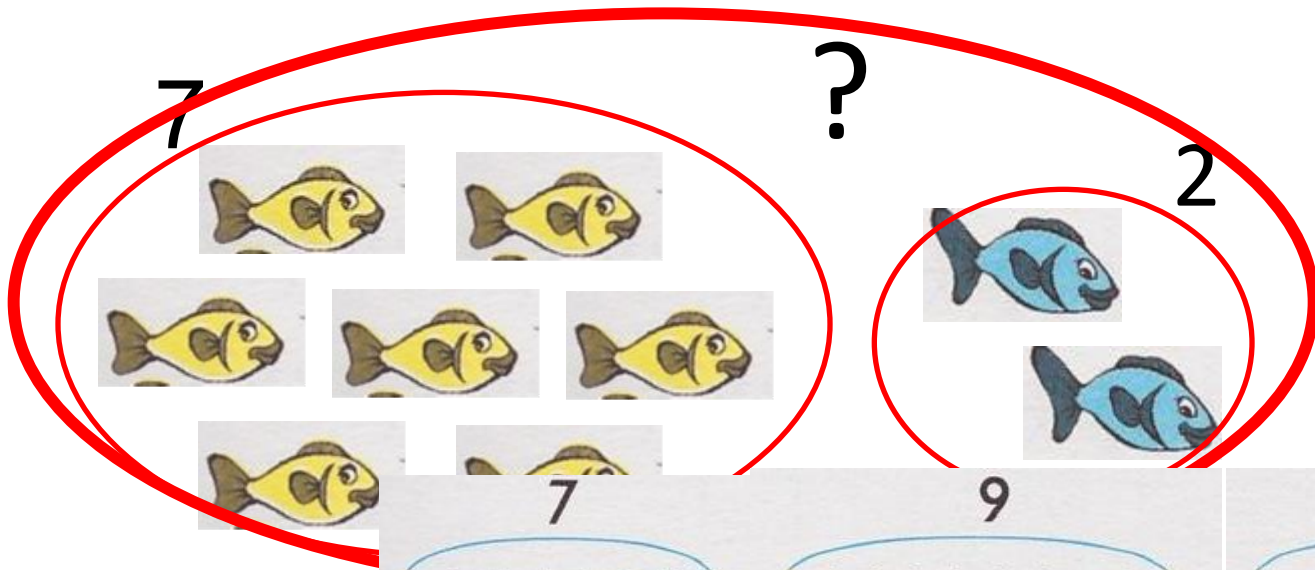
Добери схему та вираз до кожного малюнка

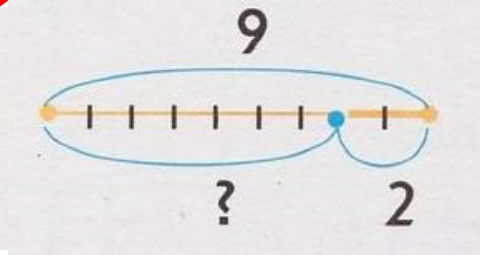
Добери схему та вираз до кожного малюнка

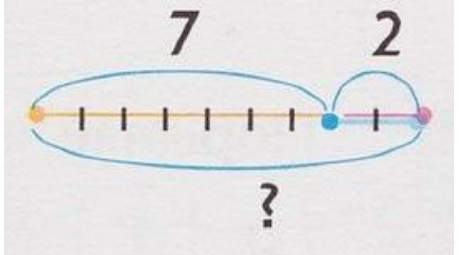
Добери схему та вираз до кожного малюнка

$$7 + 2$$

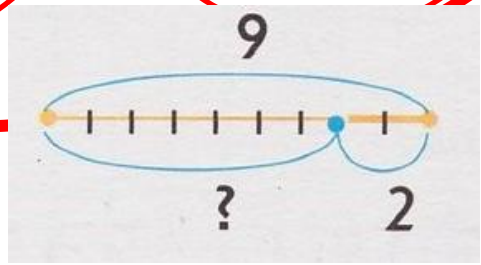
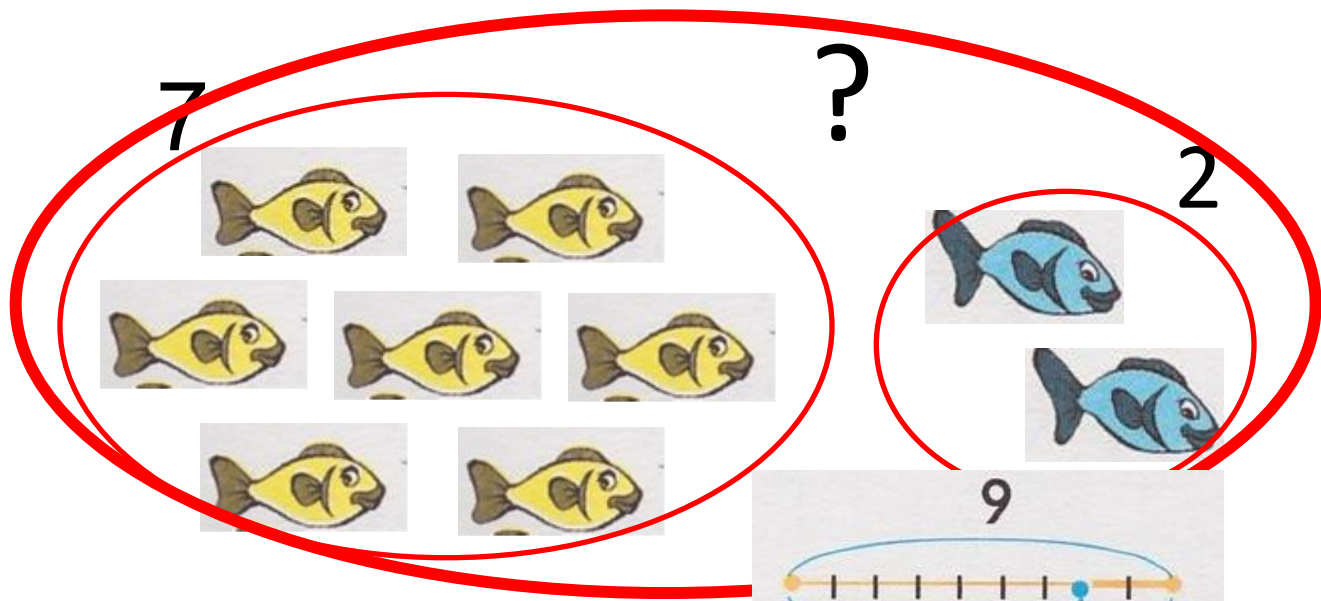

$$9 - 2$$

$$7 - 2$$

Добери схему та вираз до кожного малюнка

$$7 + 2$$

$$9 - 2$$

$$7 - 2$$

Добери схему та вираз до кожного малюнка

7 ? 2

9
?
2

$7+2$

$9-2$

$7-2$

Добери схему та вираз до кожного малюнка

$7 + 2$

$9 - 2$

$7 - 2$

Добери схему та вираз до кожного малюнка

7

?

2

9

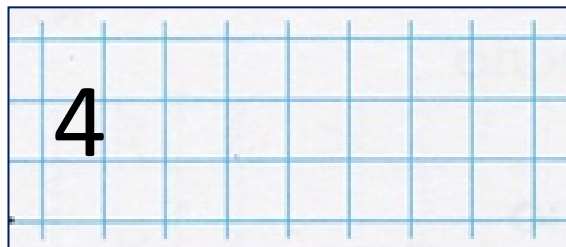
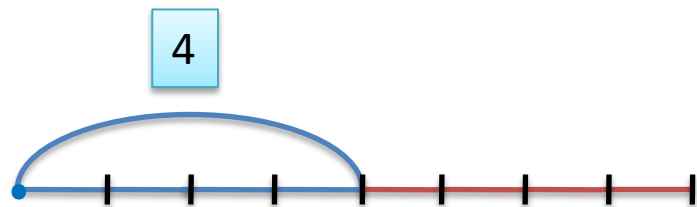
?

2

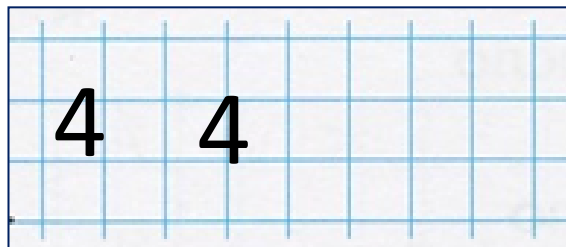
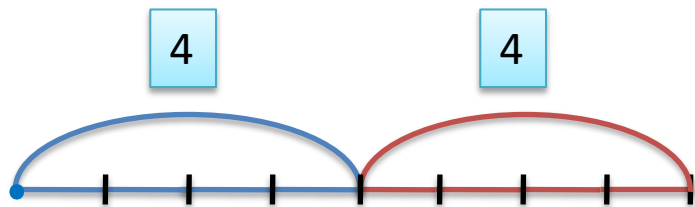
9 - 2

7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

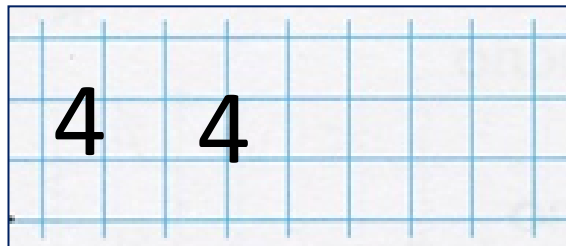
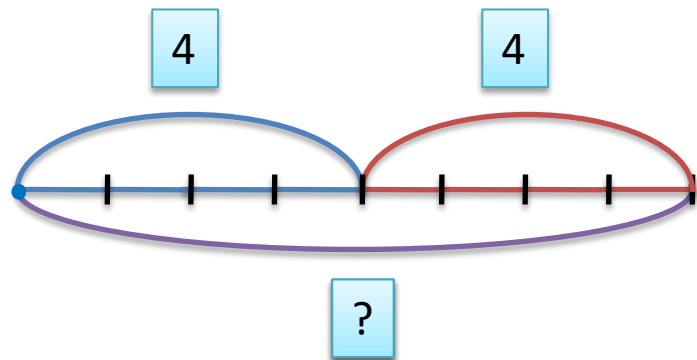
7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

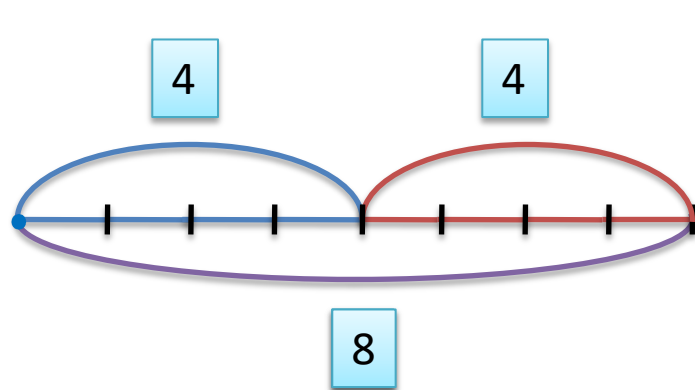
7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

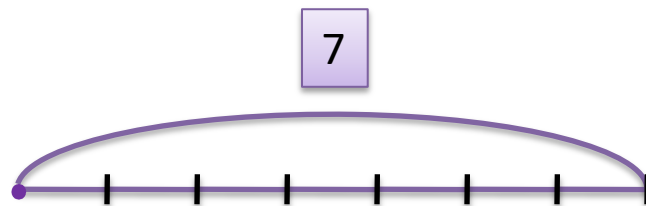
7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

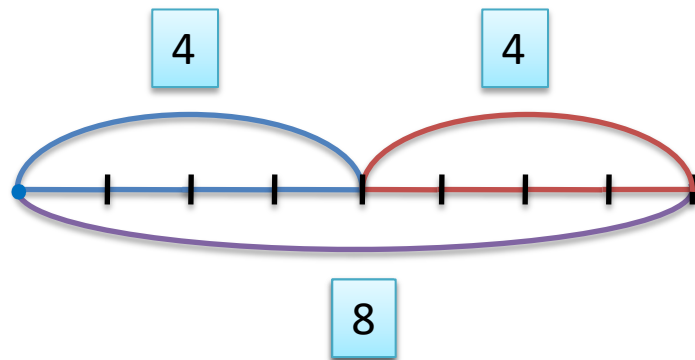

$$4 + 4 = 8$$

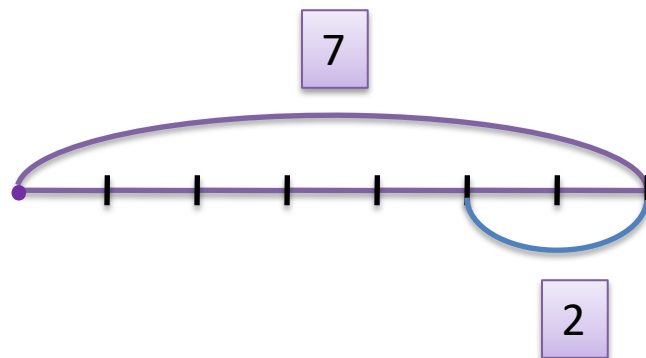

$$7$$

7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

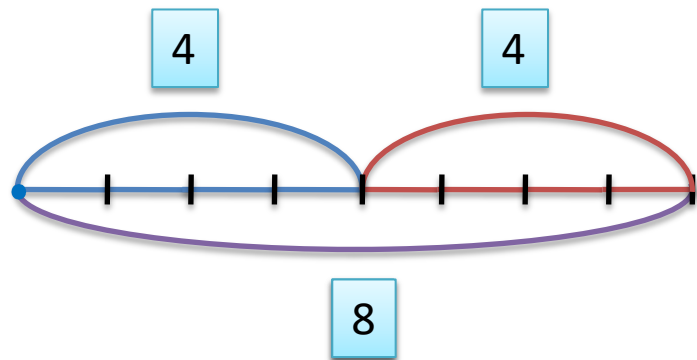

$$4 + 4 = 8$$

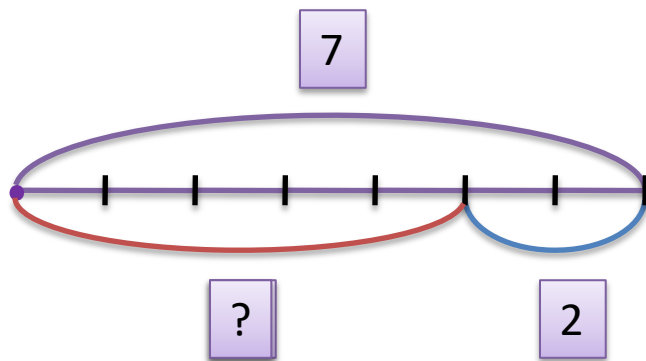

$$7 - 2 = 5$$

7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

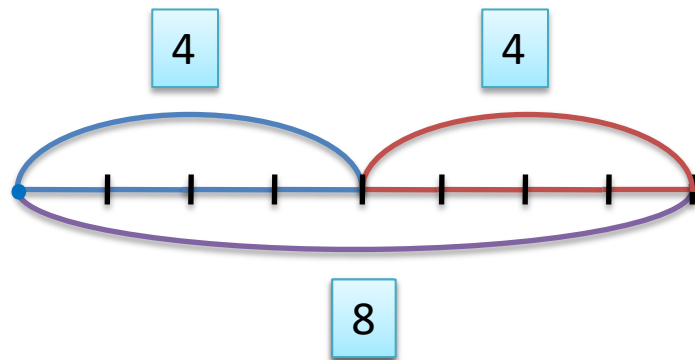

$$4 + 4 = 8$$

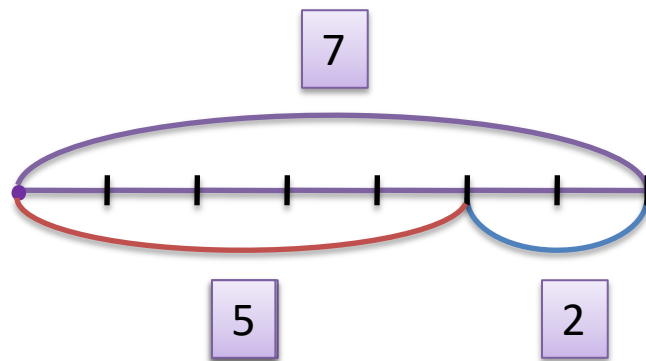

$$7 - 2 = ?$$

7. Доповни схеми. Склади відповідні рівності.

$$4 + 4 = 8$$

$$7 - 2 = 5$$

7.

Запиши склад чисел 9 і 10. Запиши пропущені числа в рівностях.

9

8		5		1		4	
	3		2		7		6

10

8		9		5			1	2
	3		6		7	4		

7. Запиши склад чисел 9 і 10. Запиши пропущені числа в рівностях.

9	8	6	5	7	1	2	4	
	1	3	4	2	8	7	5	6

10	8		9		5			1	2
		3		6		7	4		

$8 + 1 = 9$

$6 + 3 = 9$

$5 + 4 = 9$

$7 + 2 = 9$

$1 + 8 = 9$

$2 + 7 = 9$

$4 + 5 = 9$

$9 - 8 = 1$

$9 - 3 = 6$

$9 - 5 = 4$

$9 - 2 = 7$

$9 - 1 = 8$

$9 - 7 = 2$

$9 - 4 = .$

Прийоми додавання і віднімання в межах 10

**Додавання
і віднімання числа 1**

- Прийом на підставі послідовності чисел у натуральному ряді

**Додавання і віднімання
чисел 2 — 5**

- Прийом додавання і віднімання частинами

Додавання чисел 6 — 9

- Прийом на підставі переставного закону додавання

Віднімання чисел 6 — 9

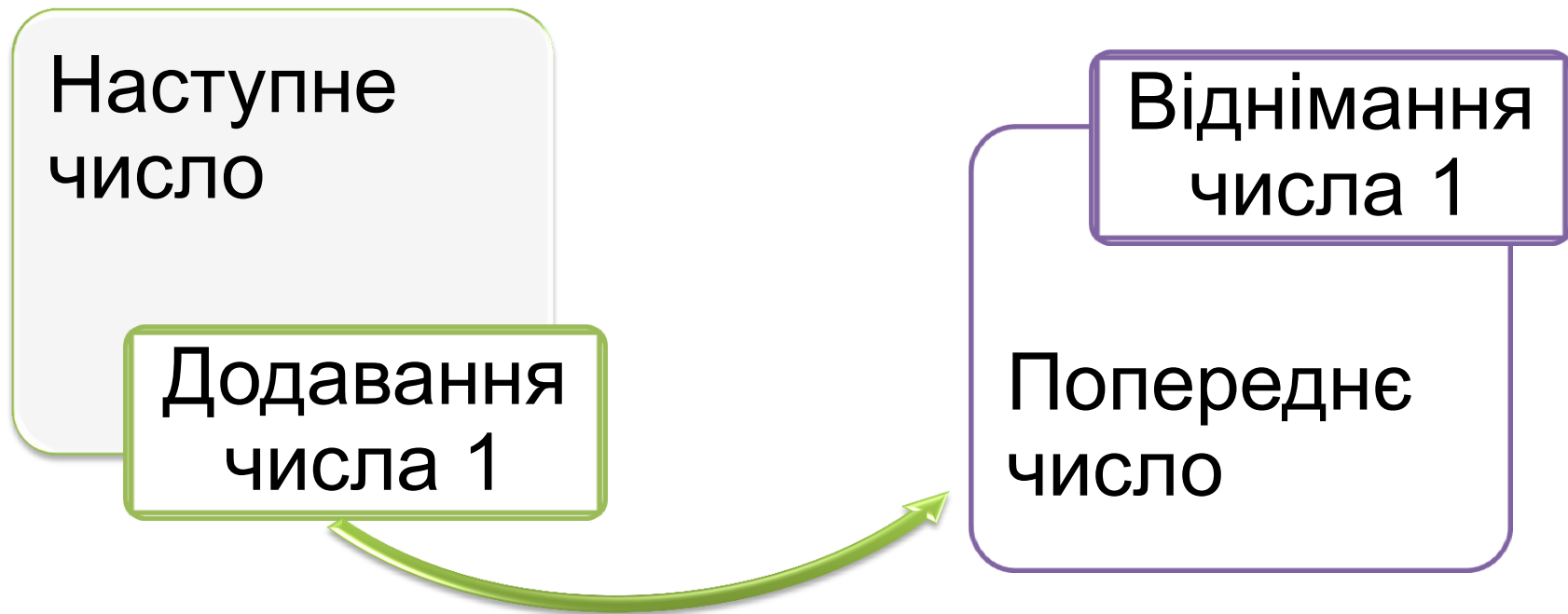
- Прийом на підставі взаємозв'язку арифметичних дій додавання та віднімання

Прийом додавання і віднімання на підставі прямування чисел в натуральному ряді

Наступне
число

Додавання
числа 1

Прийом додавання і віднімання на підставі прямування чисел в натуральному ряді

1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

2

1

4

1

1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

$$\boxed{2} \quad \boxed{+} \quad \boxed{1}$$

$$\boxed{4} \quad \boxed{1}$$

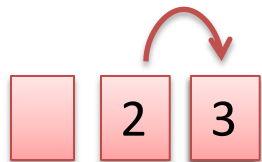
1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

□ 2 □ 2 + 1 4 1

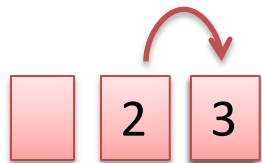
1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

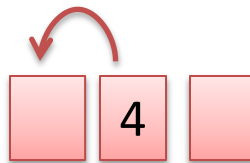

1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

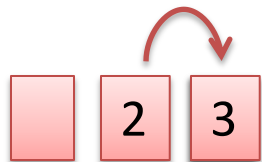
2 + 1 = 3

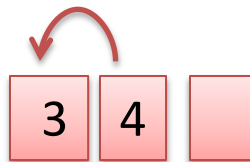
4 - 1

1.

Розглянь кожний вираз і подумай, яке число одержимо: наступне чи попереднє. Запиши його у «віконце». Доповни рівність.

$$2 + 1 = 3$$

$$4 - 1 = 3$$

Прийом додавання й віднімання чисел 2 – 5 частинами

Число додаємо
частинами, на підставі
його складу, послідовно

Додавання

Прийом додавання й віднімання чисел 2 – 5 частинами

Число додаємо частинами, на підставі його складу, послідовно

Додавання

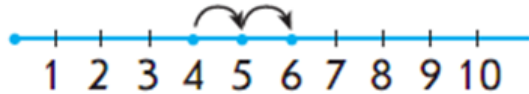
Віднімання

Число віднімаємо частинами, на підставі його складу, послідовно

Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

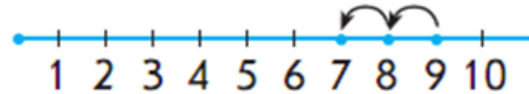
5.

Пригадай, як додавати й віднімати число 2 за числовим променем. Закінчи обчислення.

$$4 + 2 = 4 + 1 + 1 = \square + \square = \square$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 1+1 \end{array}$

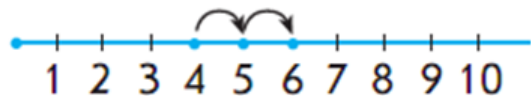

$$9 - 2 = 9 - 1 - 1 = \square - \square = \square$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 1+1 \end{array}$

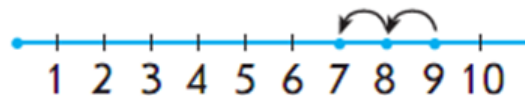
Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

5. Пригадай, як додавати й віднімати число 2 за числовим променем. Закінчи обчислення.

$$4 + 2 = 4 + 1 + 1 = \boxed{5} + \boxed{1} = \boxed{6}$$

Below the equation, there is a small diagram: a caret (^) above the number 1, with the number 1 below it, and a curved arrow pointing from the 1 to the 1 in the second term of the sum.

$$9 - 2 = 9 - 1 - 1 = \boxed{8} - \boxed{1} = \boxed{7}$$

Below the equation, there is a small diagram: a caret (^) above the number 1, with the number 1 below it, and a curved arrow pointing from the 1 to the 1 in the second term of the difference.

Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

Додавання і віднімання числа 2

$$+2 \rightarrow \begin{array}{c} +1 \\ \leftarrow \\ +1 \end{array} \quad \frac{2}{1|1} \quad -2 \rightarrow \begin{array}{c} \leftarrow \\ -1 \\ \leftarrow \\ -1 \end{array}$$

$\frac{+2}{-2}$ — це означає $\frac{\text{додати}}{\text{відняти}}$ один і ще один.

Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

Додавання і віднімання числа 2

$$+2 \rightarrow \begin{array}{c} +1 \\ \leftarrow \\ +1 \end{array} \quad \begin{array}{r} 2 \\ \hline 1 \ 1 \end{array} \quad -2 \rightarrow \begin{array}{c} \leftarrow -1 \\ \leftarrow -1 \end{array}$$

$\frac{+2}{-2}$ — це означає $\frac{\text{додати}}{\text{відняти}}$ один і ще один.

7.

Знайди за схемою значення виразів.

$$\begin{array}{c} 2 + 2 = 2 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \wedge \\ 1 + 1 \end{array} \end{array} \quad \begin{array}{c} 8 - 2 = 8 - \dots - \dots = \dots - \dots = \dots \\ \begin{array}{c} \wedge \\ 1 + 1 \end{array} \end{array}$$

Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

Додавання і віднімання числа 2

$$+2 \rightarrow \begin{array}{c} +1 \\ \leftarrow \\ +1 \end{array} \quad \begin{array}{r} 2 \\ \hline 1 \quad 1 \end{array} \quad -2 \rightarrow \begin{array}{c} \leftarrow \\ -1 \\ \leftarrow \\ -1 \end{array}$$

$\frac{+2}{-2}$ — це означає $\frac{\text{додати}}{\text{відняти}}$ один і ще один.

7. Знайди за схемою значення виразів.

$$2 + 2 = 2 + \boxed{1 + 1} = 3 + 1 = 4. \quad 8 - 2 = 8 - \boxed{1 + 1} = 7 - 1 = 6.$$

3.

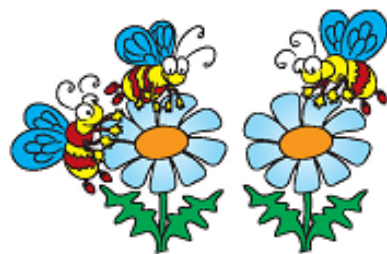
У кожній парі виразів усно знайди значення першого. Яке значення матиме другий вираз у парі?

$7 + 1 + 2$

$9 - 1 - 2$

$7 + 3$

$9 - 3$

3.

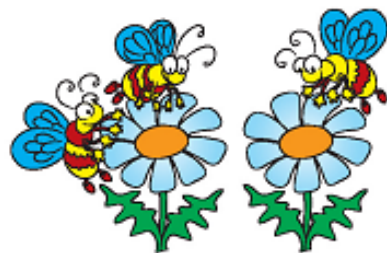
У кожній парі виразів усно знайди значення першого. Яке значення матиме другий вираз у парі?

$7 + 1 + 2$

$9 - 1 - 2$

$7 + 3$

$9 - 3$

Додавання і віднімання числа 3

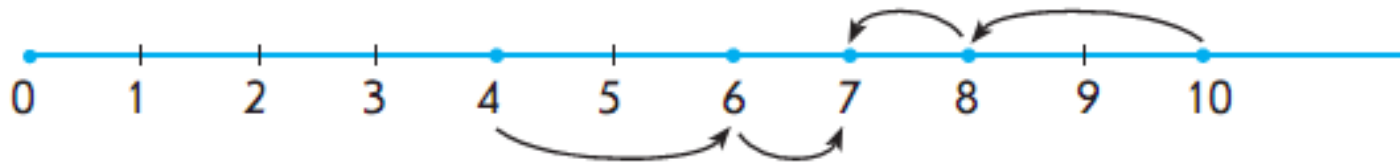
$$\begin{array}{l} +3 \rightarrow +2 +1 \\ +3 \rightarrow +1 +2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \hline 2 \quad 1 \\ 1 \quad 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} -3 \rightarrow -1 -2 \\ -3 \rightarrow -2 -1 \end{array}$$

4.

Виконай дії за числовим променем.

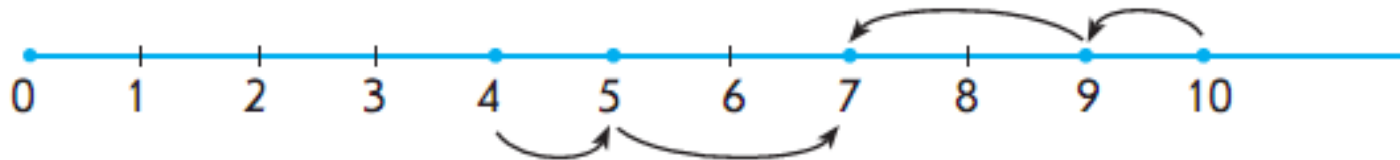

$$4 + 3 = 4 + 2 + 1 = \square + \square = \square$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 + 1 \end{array}$

$$10 - 3 = 10 - 2 - 1 = \square - \square = \square$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 + 1 \end{array}$

$$4 + 3 = 4 + 1 + 2 = \square + \square = \square$$

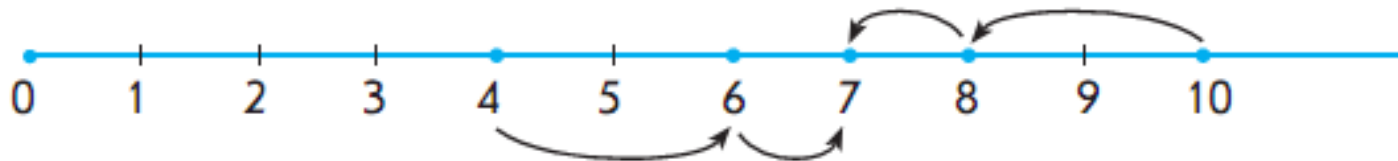
$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 1 + 2 \end{array}$

$$10 - 3 = 10 - 1 - 2 = \square - \square = \square$$

$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 1 + 2 \end{array}$

4.

Виконай дії за числовим променем.

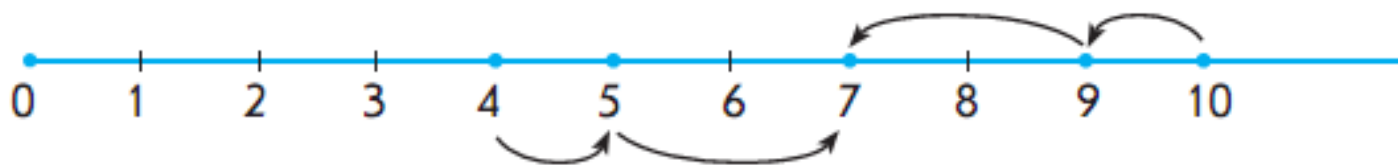

$$4 + 3 = 4 + 2 + 1 = \boxed{6} + \boxed{1} = \boxed{7}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 2 + 1 \end{array}$

$$10 - 3 = 10 - 2 - 1 = \boxed{8} - \boxed{1} = \boxed{7}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 2 + 1 \end{array}$

$$4 + 3 = 4 + 1 + 2 = \boxed{5} + \boxed{2} = \boxed{7}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 1 + 2 \end{array}$

$$10 - 3 = 10 - 1 - 2 = \boxed{9} - \boxed{2} = \boxed{7}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 1 + 2 \end{array}$

1.

Розглянь вирази у стовпчиках. Усно знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$$6 + 2 + 2$$

$$4 + 1 + 3$$

$$9 - 3 - 1$$

$$8 - 2 - 2$$

$$6 + 4$$

$$4 + 4$$

$$9 - 4$$

$$8 - 4$$

1.

Розглянь вирази у стовпчиках. Усно знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$6+2+2$

$4+1+3$

$9-3-1$

$8-2-2$

$6+4$

$4+4$

$9-4$

$8-4$

Додавання і віднімання числа 4

$+4 \rightarrow +3 +1$

$+4 \rightarrow +2 +2$

$+4 \rightarrow +1 +3$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \hline 3 \ 1 \\ 2 \ 2 \\ 1 \ 3 \end{array}$$

$-4 \rightarrow -1 -3$

$-4 \rightarrow -2 -2$

$-4 \rightarrow -3 -1$

1.

Розглянь вирази у стовпчиках. Усно знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$6 + 2 + 2$

$4 + 1 + 3$

$9 - 3 - 1$

$8 - 2 - 2$

$6 + 4$

$4 + 4$

$9 - 4$

$8 - 4$

Додавання і віднімання числа 4

$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +3 \\ \hline +1 \end{array}$

$\begin{array}{r} 4 \\ 3 \overline{) 1} \end{array}$

$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -1 \\ \hline -3 \end{array}$

$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +2 \\ \hline +2 \end{array}$

$\begin{array}{r} 2 \overline{) 2} \end{array}$

$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -2 \\ \hline -2 \end{array}$

$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +1 \\ \hline +3 \end{array}$

$\begin{array}{r} 1 \overline{) 3} \end{array}$

$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -3 \\ \hline -1 \end{array}$

2.

Прокоментуй розв'язання. Запиши результати.

$4 + 4 = 4 + 3 + 1 = \square + 1 = \square$

$10 - 4 = 10 - 3 - 1 = \square - 1 = \square$

1.

Розглянь вирази у стовпчиках. Усно знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$6+2+2$

$4+1+3$

$9-3-1$

$8-2-2$

$6+4$

$4+4$

$9-4$

$8-4$

Додавання і віднімання числа 4

$$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +3 \\ \hline +1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ 3 \overline{) 1} \end{array}$$

$$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -1 \\ \hline -3 \end{array}$$

$$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +2 \\ \hline +2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \overline{) 2} \end{array}$$

$$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -2 \\ \hline -2 \end{array}$$

$$+4 \rightarrow \begin{array}{c} +1 \\ \hline +3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \overline{) 3} \end{array}$$

$$-4 \rightarrow \begin{array}{c} -3 \\ \hline -1 \end{array}$$

3.

Додай і відними число 4 різними способами.

$$5+4 = 5 + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} 3 \\ \hline 1 \end{array} + \begin{array}{c} 1 \end{array}$$

$$5-4 = 5 - \boxed{} - \boxed{} = \boxed{} - \boxed{} = \boxed{}$$

$$\begin{array}{c} 3 \\ \hline 1 \end{array} + \begin{array}{c} 1 \end{array}$$

3.

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$3+3+2$

$2+4+1$

$7-2-3$

$10-1-4$

$3+5$

$2+5$

$7-5$

$10-5$

3.

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$3+3+2$

$2+4+1$

$7-2-3$

$10-1-4$

$3+5$

$2+5$

$7-5$

$10-5$

Додавання і віднімання числа 5

$$\begin{array}{l} +5 \rightarrow +4 +1 \\ +5 \rightarrow +3 +2 \\ +5 \rightarrow +2 +3 \\ +5 \rightarrow +1 +4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \hline 4 \ 1 \\ 3 \ 2 \\ 2 \ 3 \\ 1 \ 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} -5 \rightarrow -1 -4 \\ -5 \rightarrow -2 -3 \\ -5 \rightarrow -3 -2 \\ -5 \rightarrow -4 -1 \end{array}$$

3.

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Знайди значення першого виразу. Яким буде значення другого виразу?

$3+3+2$

$2+4+1$

$7-2-3$

$10-1-4$

$3+5$

$2+5$

$7-5$

$10-5$

Додавання і віднімання числа 5

$$\begin{array}{l}
 +5 \rightarrow +4 +1 \\
 +5 \rightarrow +3 +2 \\
 +5 \rightarrow +2 +3 \\
 +5 \rightarrow +1 +4
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 5 \\
 \hline
 4 \ 1 \\
 3 \ 2 \\
 2 \ 3 \\
 1 \ 4
 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 -5 \rightarrow -1 -4 \\
 -5 \rightarrow -2 -3 \\
 -5 \rightarrow -3 -2 \\
 -5 \rightarrow -4 -1
 \end{array}$$

4.

Прокоментуй розв'язування. Як по-іншому можна додати і відняти 5?

$$5+5 = 5+4+1 = \square + 1 = \square$$

$$10-5 = 10-4-1 = \square - 1 = \square$$

Додавання й віднімання 2 – 5 частинами

2. Пригадай, як можна додавати числа 2, 3, 4, 5 частинами, і знайди значення виразів.

$$7 + 2 = 7 + 1 + \square = \square$$

$$6 + 3 = 6 + 2 + \square = \square$$

$$5 + 4 = 5 + 2 + \square = \square$$

$$4 + 5 = 4 + 4 + \square = \square$$

3. Пригадай, як можна віднімати числа 2, 3, 4, 5 частинами, і знайди значення виразів.

$$9 - 2 = 9 - 1 - \square = \square$$

$$7 - 3 = 7 - 1 - \square = \square$$

$$9 - 4 = 9 - 3 - \square = \square$$

$$8 - 5 = 8 - 4 - \square = \square$$

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5 + 4 = 5 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots$$

$$7 + 2 = \dots = \dots = \dots$$
$$\dots$$

$$3 + 3 = 3 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\dots + \dots$$

$$5 + 5 = \dots$$
$$\dots$$

$$5 - 4 = 5 - \dots - \dots = \dots - \dots = \dots$$

$$\dots + \dots$$

$$7 - 2 = \dots = \dots = \dots$$
$$\dots$$

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5 + 4 = 5 + 2 + 2 = 7 + 2 = 9$$

$$\begin{array}{r} \wedge \\ 2 + 2 \end{array}$$

$$7 + 2 = \dots = \dots = \dots$$

$$3 + 3 = 3 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{r} \wedge \\ \dots + \dots \end{array}$$

$$5 + 5 = \dots$$

$$5 - 4 = 5 - \dots - \dots = \dots - \dots = \dots$$

$$\begin{array}{r} \wedge \\ \dots + \dots \end{array}$$

$$7 - 2 = \dots = \dots = \dots$$

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5 + 4 = 5 + 2 + 2 = 7 + 2 = 9$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad + \quad 2 \end{array}$$

$$7 + 2 = \dots = \dots = \dots$$

$$3 + 3 = 3 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \dots \quad + \quad \dots \end{array}$$

$$5 + 5 = \dots$$

$$5 - 4 = 5 - 2 - 2 = 3 - 2 = 1$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad + \quad 2 \end{array}$$

$$7 - 2 = \dots = \dots = \dots$$

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5 + 4 = 5 + 2 + 2 = 7 + 2 = 9$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 + 2 \end{array}$$

$$7 + 2 = \dots = \dots = \dots$$

$$3 + 3 = 3 + \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \dots + \dots \end{array}$$

$$5 + 5 = \dots$$

$$5 - 4 = 5 - 2 - 2 = 3 - 2 = 1$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 + 2 \end{array}$$

$$7 - 2 = \dots = \dots = \dots$$

1) Другий доданок/від'ємник замінюю сумою двох чисел

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5+4=5+2+2=7+2=9$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad + \quad 2 \end{array}$$

$$7+2= \dots = \dots = \dots$$

$$3+3=3+ \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \dots \quad + \quad \dots \end{array}$$

$$5+5= \dots$$

$$5-4=5-2-2=3-2=1$$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad + \quad 2 \end{array}$$

$$7-2= \dots = \dots = \dots$$

1) Другий доданок/від'ємник замінюю сумою двох чисел

2) Додаю/віднімаю спочатку одне з чисел.

4.

Виконай додавання і віднімання чисел частинами.

$$5+4=5+2+2=7+2=9$$

$$7+2= \dots = \dots = \dots$$

$$3+3=3+ \dots + \dots = \dots + \dots = \dots$$

$$5+5= \dots$$

$$5-4=5-2-2=3-2=1$$

$$7-2= \dots = \dots = \dots$$

1) Другий доданок/від'ємник замінюю сумою двох чисел

2) Додаю/віднімаю спочатку одне з чисел.

3) До/від одержаного результату додаю/віднімаю інший доданок.

Прийом додавання (віднімання) частинами

Теоретична основа

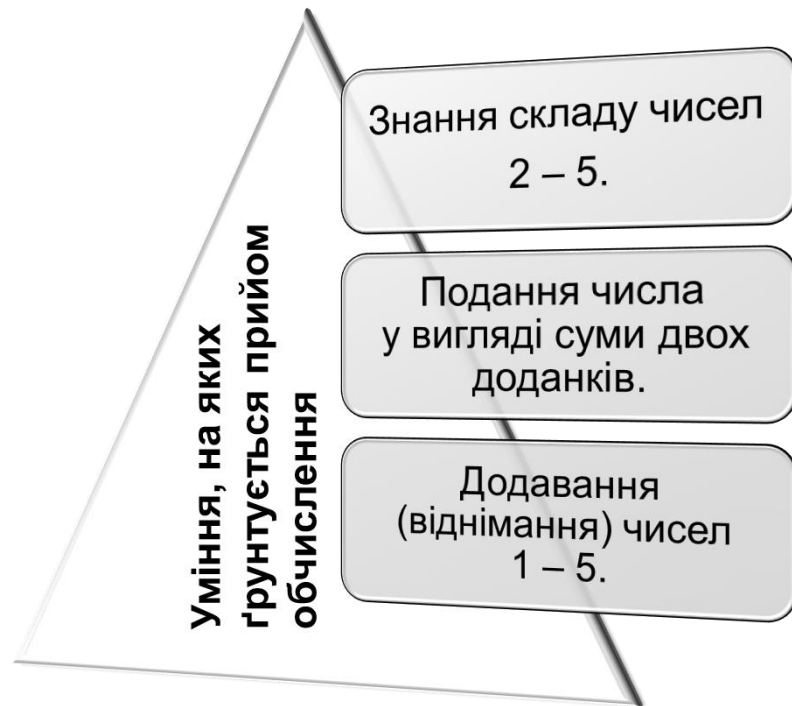
Правило додавання суми до числа: щоб додати суму до числа достатньо до цього числа додати спочатку один доданок, а потім, до одержаного результату додати інший доданок.

$$\begin{aligned} & (a + b) + c \\ & a + (b + c) = \\ & (a + c) + b \end{aligned}$$

Правило віднімання суми від числа: щоб відняти суму від числа, достатньо від цього числа відняти спочатку один доданок, а потім, від одержаного результату відняти інший доданок.

$$\begin{aligned} & (a - b) - c \\ & a - (b + c) = \\ & (a - c) - b \end{aligned}$$

Прийом додавання (віднімання) частинами

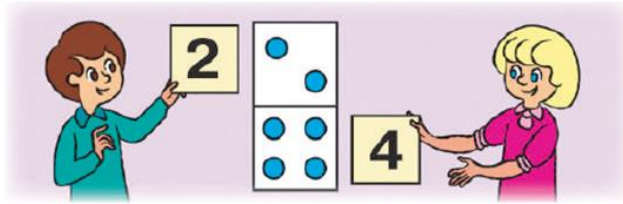
Прийом додавання на підставі переставного закону додавання

Теоретична основа

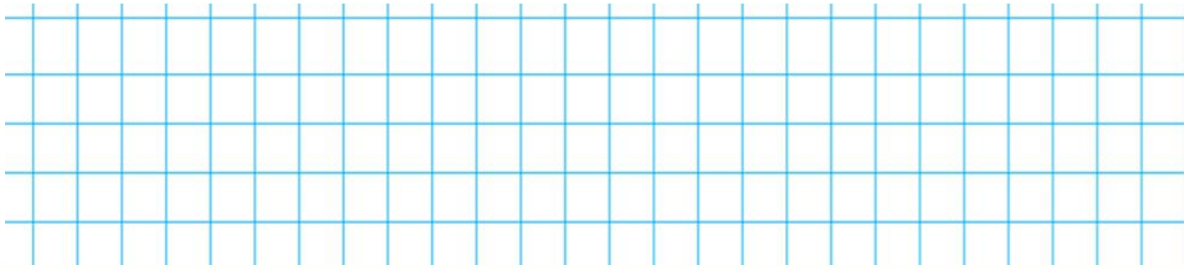
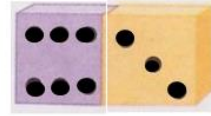
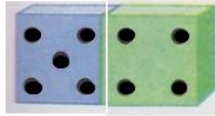
Переставний закон додавання: від переставлення доданків значення суми не змінюється.

$$a + b = b + a$$

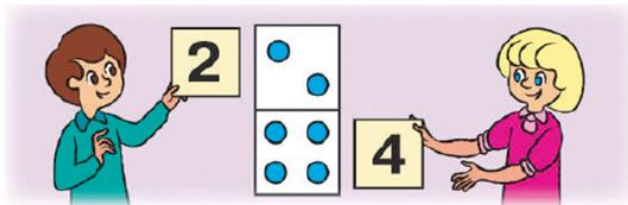
Переставний закон додавання. Підготовка

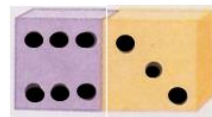
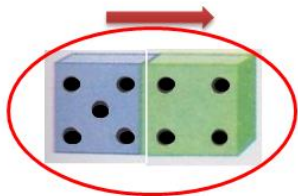
$$\begin{array}{cccccc} 4 & + & 2 & = & 6 \\ 2 & + & 4 & = & 6 \end{array}$$

Переставний закон додавання. Підготовка

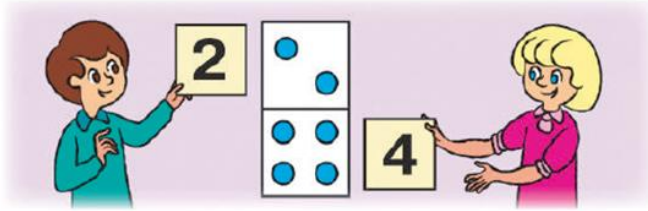

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline 4 & + & 2 & = & 6 \\ \hline 2 & + & 4 & = & 6 \\ \hline \end{array}$$

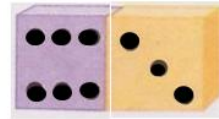
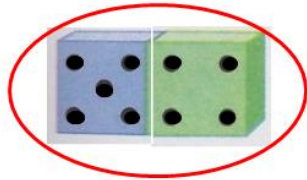

$$5 + 4 = 9$$

Переставний закон додавання. Підготовка

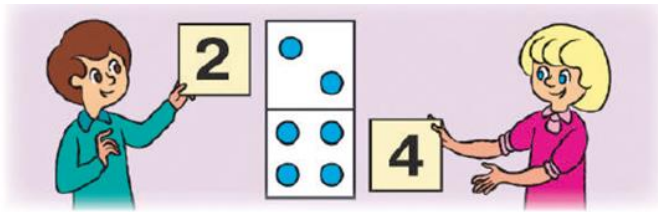

$$\begin{array}{|c|} \hline 4 \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline 2 \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline 6 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{|c|} \hline 2 \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline 4 \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline 6 \\ \hline \end{array}$$

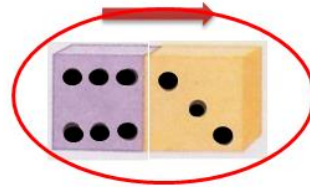
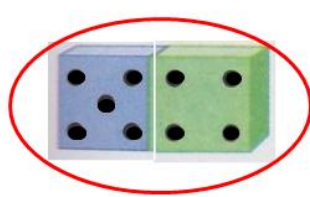

$$\begin{array}{r} 5 + 4 = 9 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 4 + 5 = 9 \end{array}$$

Переставний закон додавання. Підготовка

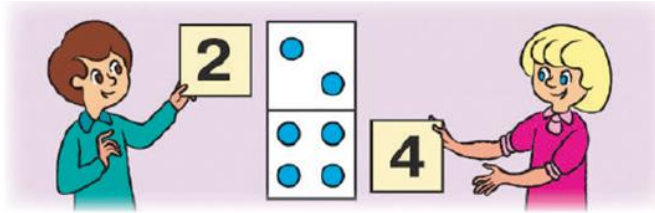

$$\begin{array}{|c|c|c|c|} \hline 4 & + & 2 & = & 6 \\ \hline 2 & + & 4 & = & 6 \\ \hline \end{array}$$

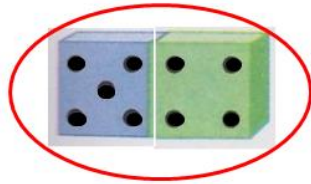

$5 + 4 = 9$	$6 + 3$
$4 + 5 = 9$	

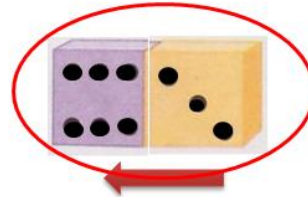
Переставний закон додавання. Підготовка

4	+	2	=	6
2	+	4	=	6

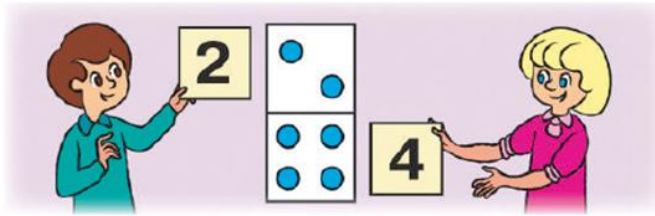

$$\begin{array}{r} 5 + 4 = 9 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 4 + 5 = 9 \end{array}$$

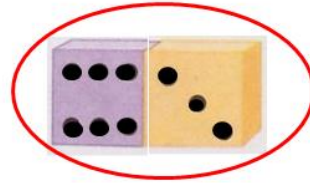
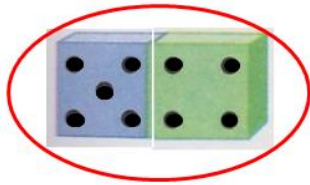

$$\begin{array}{r} 6 + 3 = 9 \\ 3 + 6 \end{array}$$

Переставний закон додавання. Підготовка

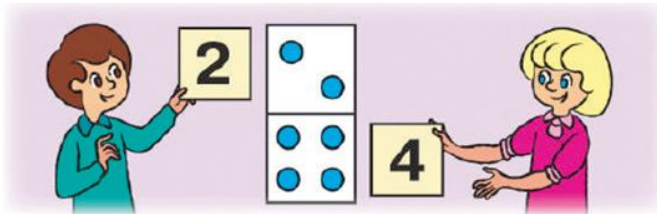
$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline 4 & + & 2 & = & 6 \\ \hline 2 & + & 4 & = & 6 \\ \hline \end{array}$$

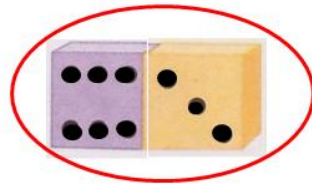
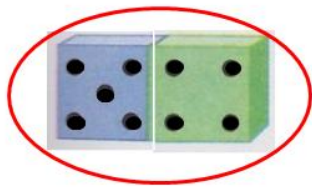
$$\begin{array}{r} 5 + 4 = 9 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 4 + 5 = 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 + 3 = 9 \\ 3 + 6 = 9 \end{array}$$

Переставний закон додавання. Підготовка

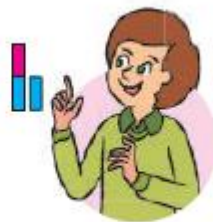
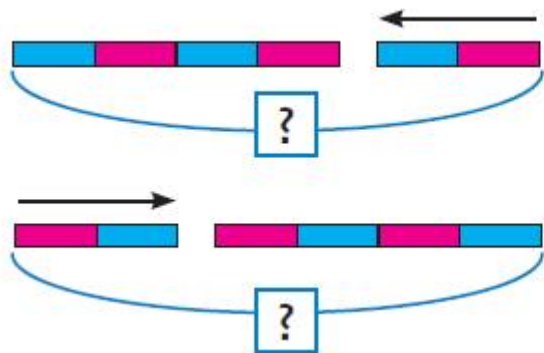
$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline 4 & + & 2 & = & 6 \\ \hline 2 & + & 4 & = & 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 + 4 = 9 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 4 + 5 = 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6 + 3 = 9 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 3 + 6 = 9 \end{array}$$

Переставний закон додавання. Підготовка.

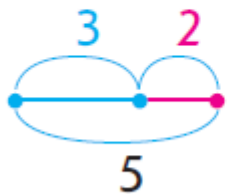

$$4 + 2 = 6$$

$$2 + 4 = 6$$

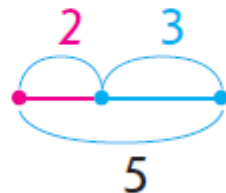
Переставний закон додавання. Ознайомлення

У Христини та Аліси було по 3 сині та по 2 червоні кульки. Скільки всього кульок було в кожній дівчинки? Перевір, чи правильно складено схеми та рівності.

$$3 + 2 = 5$$

$$3 + 2 = 2 + 3$$

$$2 + 3 = 5$$

Від переставляння доданків значення суми не змінюється.

Система завдань із засвоєння переставного закону додавання

5

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Що цікавого можна помітити?

$5 + 2$

$3 + 4$

$7 + 1$

$3 + 6$

$2 + 5$

$4 + 3$

$1 + 7$

$6 + 3$

6

Доповни істинні рівності.

$4 + 3 = 3 + .$	$7 + 1 = 1 + .$
$5 + 4 = 4 + .$	$6 + 2 = 2 + .$

Система завдань із засвоєння переставного закону додавання

7

Розглянь вирази в кожному стовпчику. Знайди «підказку» та заповни порожні клітинки.

$6 + 3 = 9$

$5 + 3 = 8$

$8 + 2 = 10$

$4 + 3 = 7$

$3 + 6 = \square$

$3 + 5 = \square$

$2 + 8 = \square\square$

$3 + 4 = \square$

8

Знайди значення першого виразу в кожному стовпчику. Що є «підказкою» для того, щоб знайти значення другого виразу?

$5 + 1 = \square$

$4 + 1 = \square$

$8 + 1 = \square$

$3 + 2 = \square$

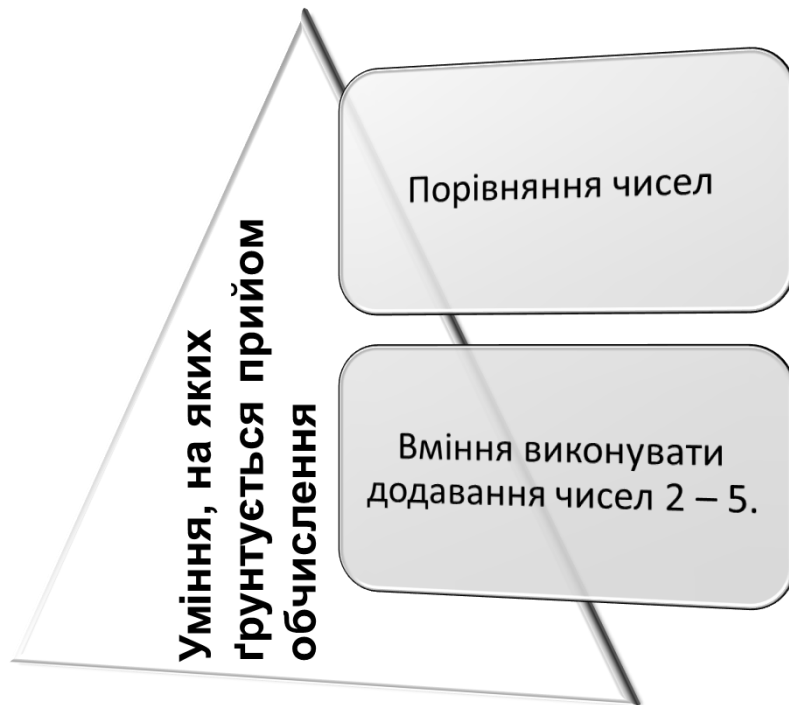
$1 + 5 = \square$

$1 + 4 = \square$

$1 + 8 = \square$

$3 + 1 = \square$

Прийом додавання на основі переставного закону

Додавання чисел 6 – 9

- 1.** Знайди значення виразів, скориставшись переставним законом додавання.

$$3 + 4 = .$$

$$2 + 4 = .$$

$$1 + 4 = .$$

Додавання чисел 6 – 9

1. Знайди значення виразів, скориставшись переставним законом додавання.

$$3 + 4 = 4 + 3 = 7$$

$$2 + 4 = 4 + 2 = 6$$

$$1 + 4 = 4 + 1 = 5$$

Додавання чисел 6 – 9

- 1.** Знайди значення виразів, скориставшись переставним законом додавання.

$$3 + 4 = 4 + 3 = 7 \quad 2 + 4 = 4 + 2 = 6 \quad 1 + 4 = 4 + 1 = 5$$

- 2.** Знайди значення сум, скориставшись переставним законом додавання.

$$1 + 5 = \dots \quad 2 + 5 = \dots \quad 3 + 5 = \dots$$

Додавання чисел 6 – 9

- 1.** Знайди значення виразів, скориставшись переставним законом додавання.

$$3 + 4 = 4 + 3 = 7$$

$$2 + 4 = 4 + 2 = 6$$

$$1 + 4 = 4 + 1 = 5$$

- 2.** Знайди значення сум, скориставшись переставним законом додавання.

$$1 + 5 = 5 + 1 = 6$$

$$2 + 5 = 5 + 2 = 7$$

$$3 + 5 = 5 + 3 = 8$$

2. Порівняй перший і другий доданок в кожній сумі. Яке число менше? Яке число більше? Усно знайди значення виразів зручним способом.

$3+6$

$2+8$

$1+7$

$2+7$

$3+7$

$1+9$

$1+8$

$4+6$

2. Порівняй перший і другий доданок в кожній сумі. Яке число менше? Яке число більше? Усно знайди значення виразів зручним способом.

$3+6$

$2+8$

$1+7$

$2+7$

$3+7$

$1+9$

$1+8$

$4+6$

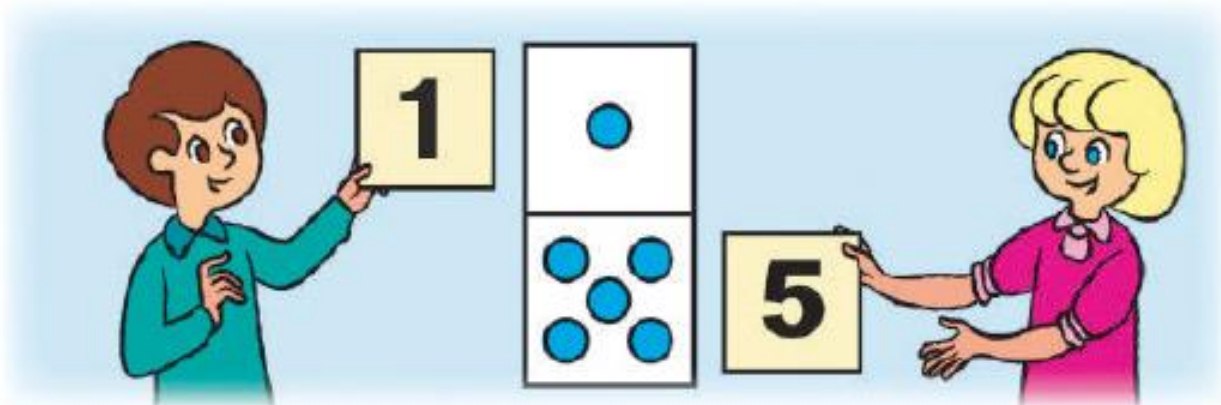
Не зручно до меншого числа додавати більше. Треба переставити доданки!

Віднімання на підставі взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

Теоретична основа

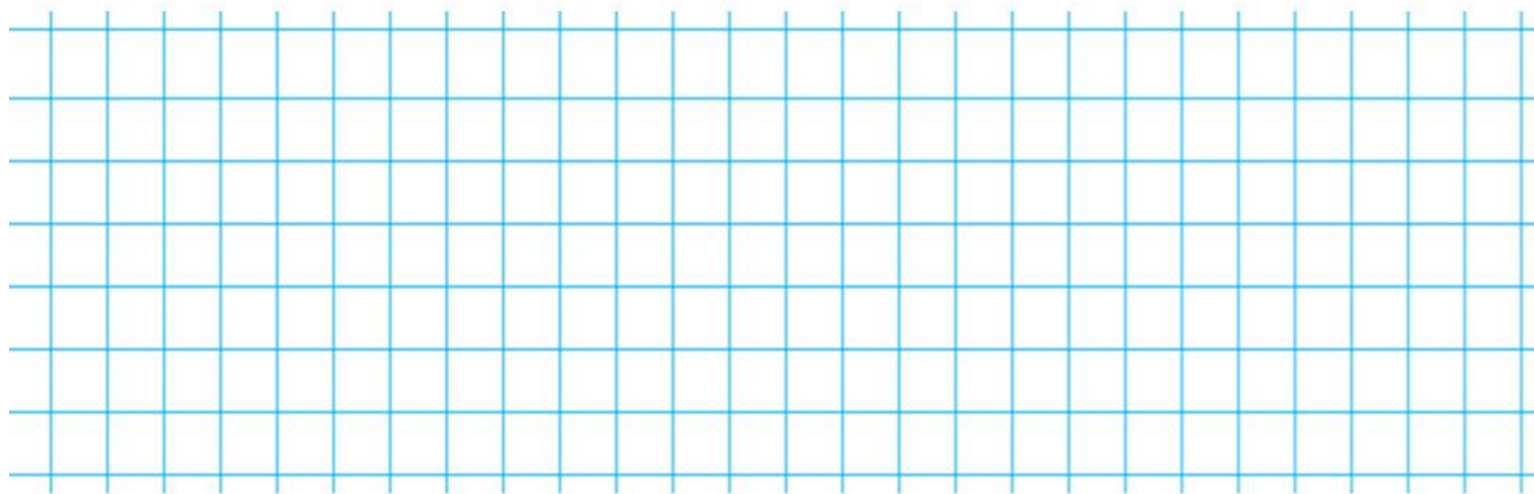
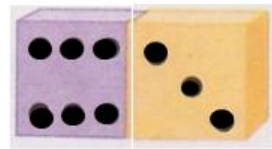
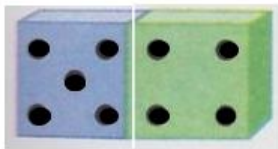
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання та віднімання: якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то залишиться інший доданок.

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

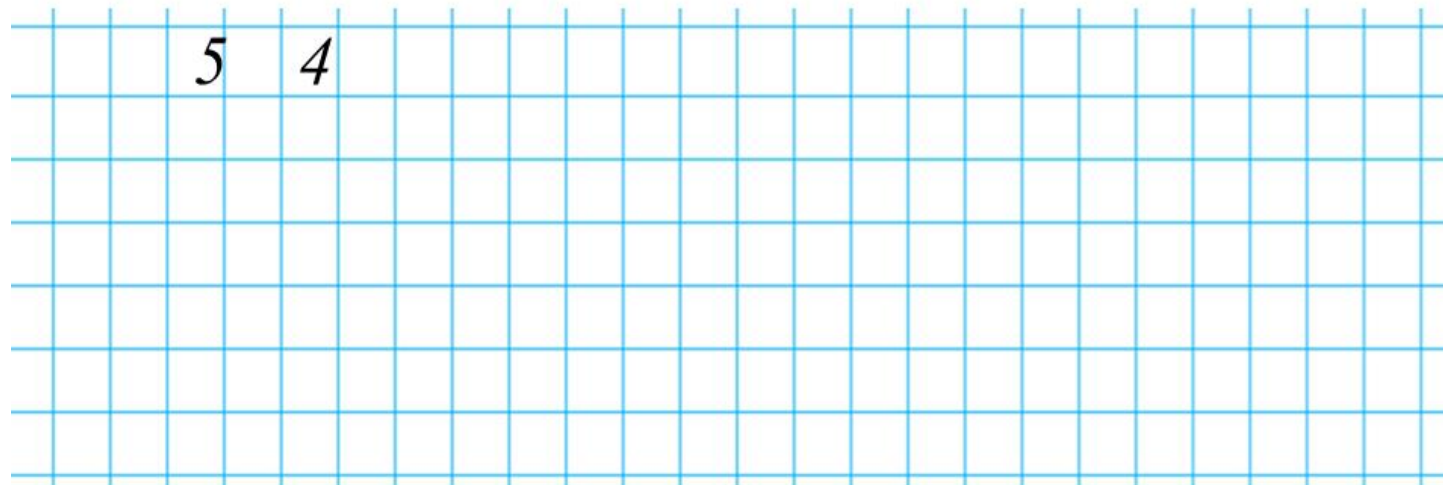
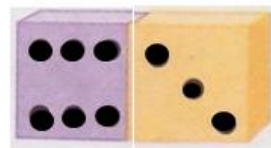
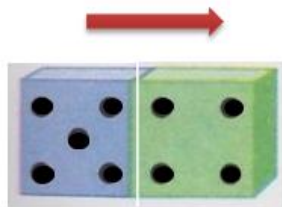

5	+	1	=	6
1	+	5	=	6
6	-	1	=	5
6	-	5	=	1

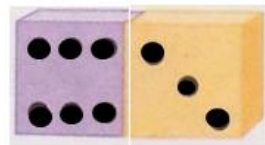
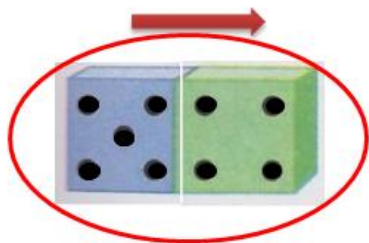
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

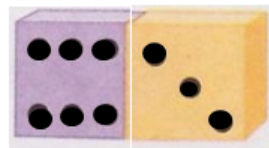
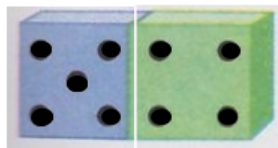

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

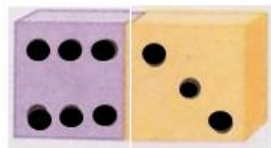
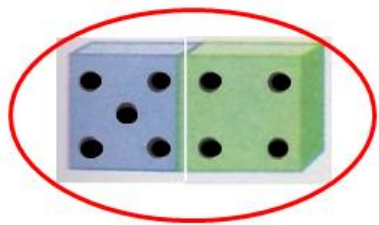
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$4 \quad 5$$

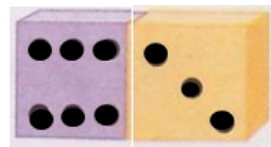
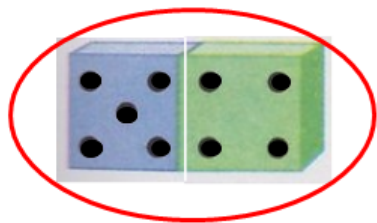
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

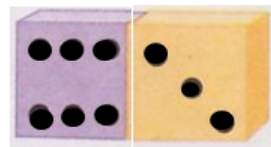
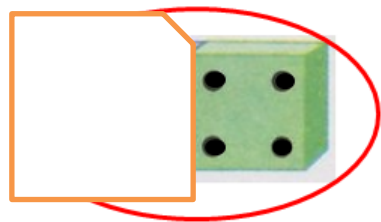

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

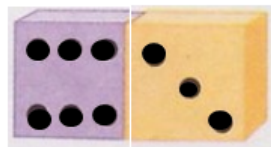
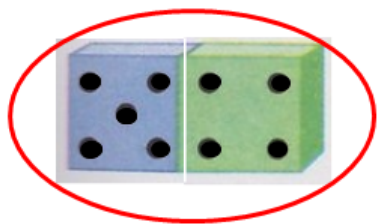

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

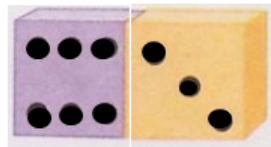
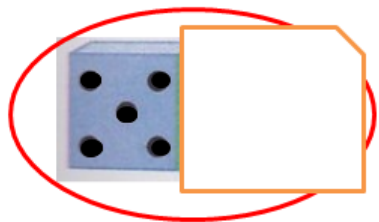

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

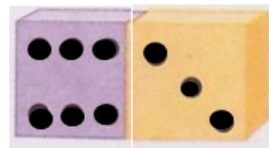
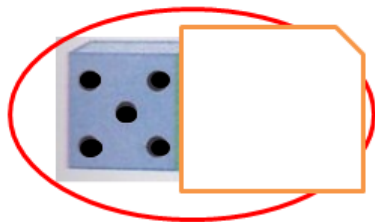
$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

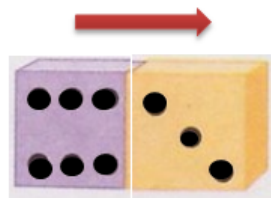
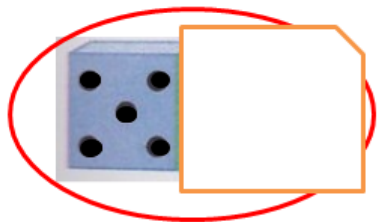
$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

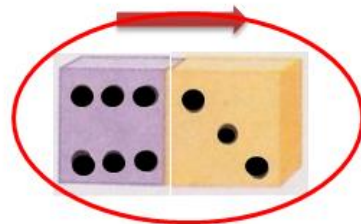
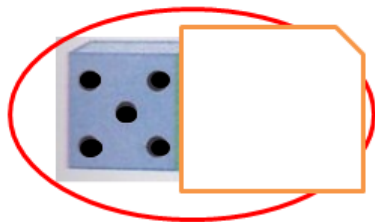
$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

$$6 \quad 3$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

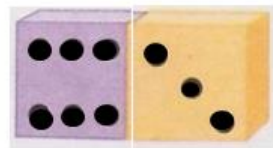
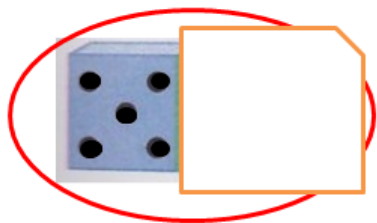
$$6 + 3$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

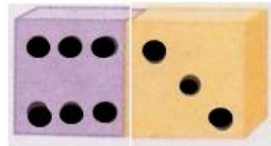
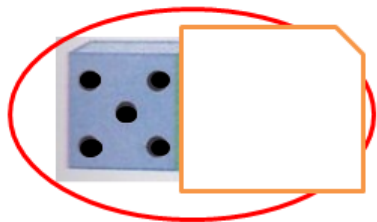
$$6 + 3 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

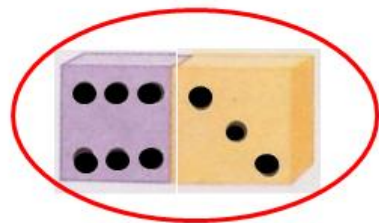
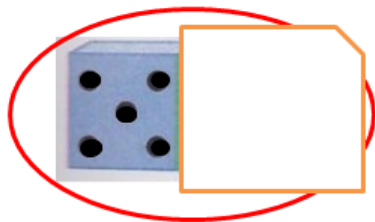
$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

$$6 + 3 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$6 + 3 = 9$$

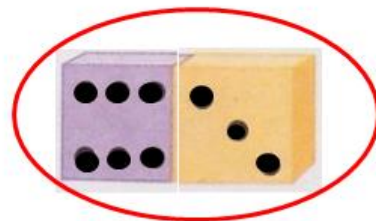
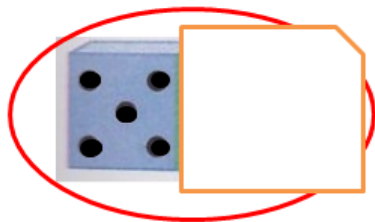
$$4 + 5 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$6 + 3 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

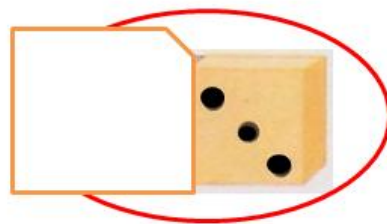
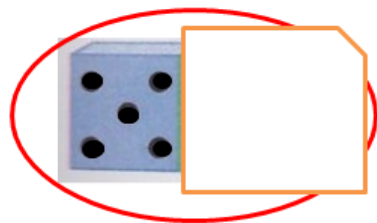
$$3 + 6 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 6 = 3$$

$$9 - 4 = 5$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

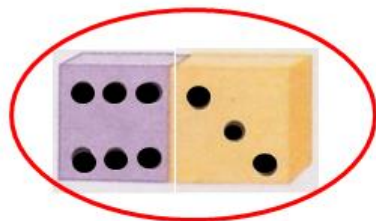
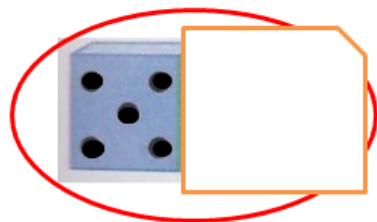
$$9 - 4 = 5$$

$$6 + 3 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

$$9 - 6 = 3$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 4 = 5$$

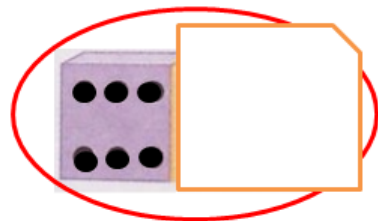
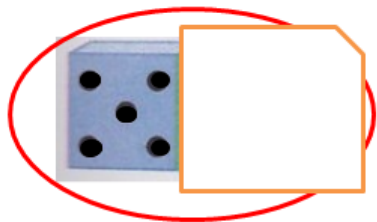
$$6 + 3 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

$$9 - 6 = 3$$

$$9 - 3 = 6$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$6 + 3 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

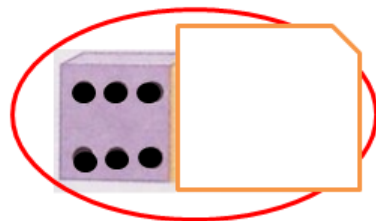
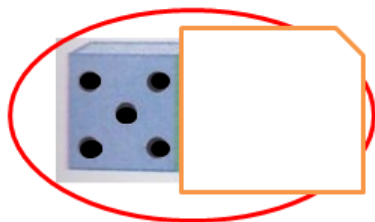
$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 6 = 3$$

$$9 - 4 = 5$$

$$9 - 3 = 6$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$5 + 4 = 9$$

$$6 + 3 = 9$$

$$4 + 5 = 9$$

$$3 + 6 = 9$$

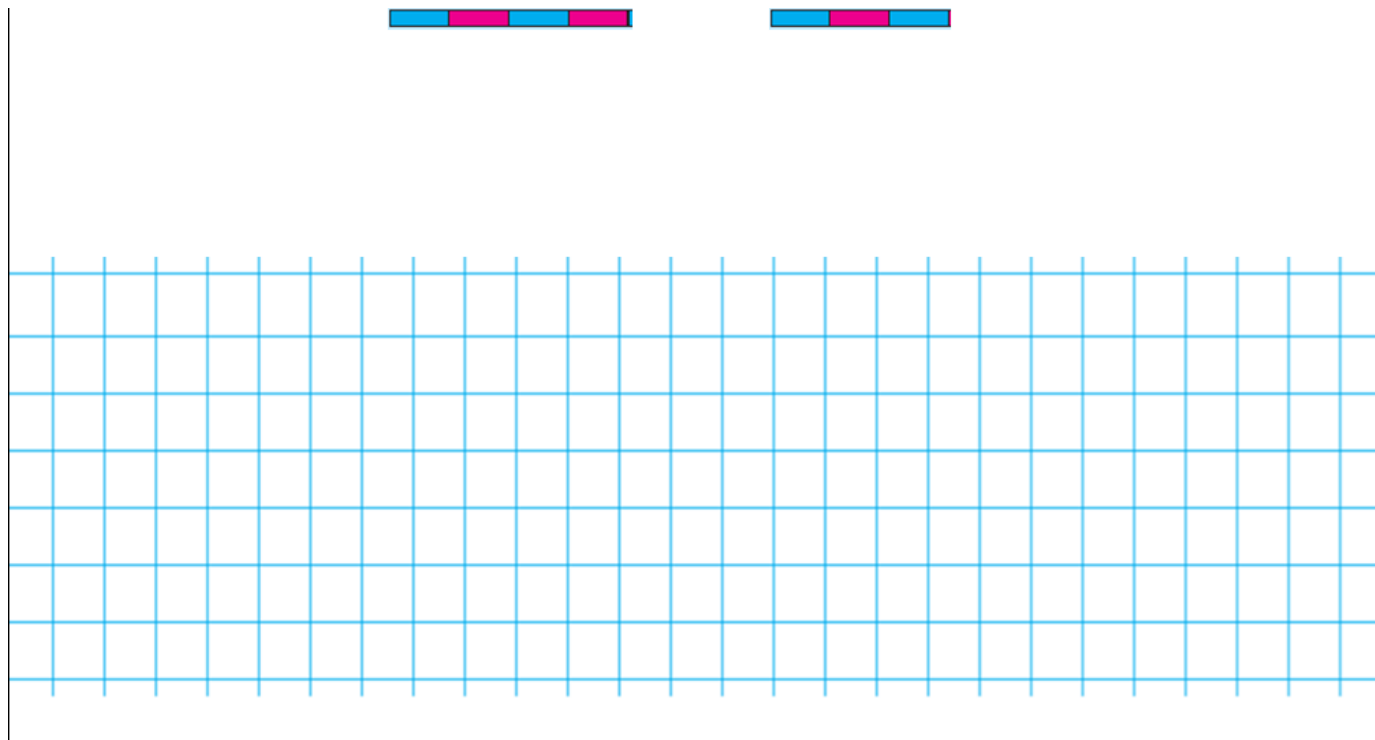
$$9 - 5 = 4$$

$$9 - 6 = 3$$

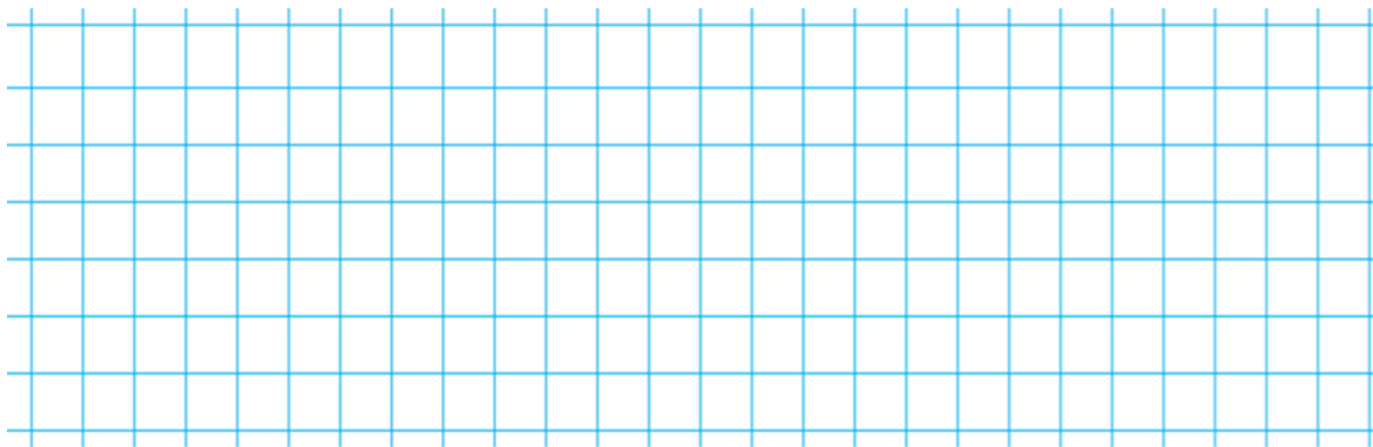
$$9 - 4 = 5$$

$$9 - 3 = 6$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

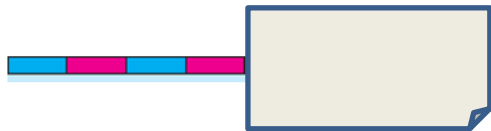
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

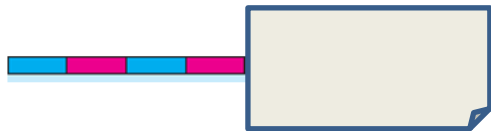
Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

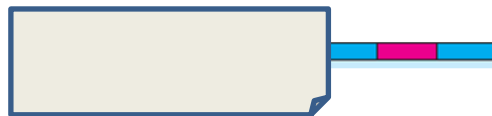

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 3 = 4$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

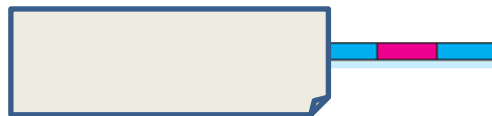

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 3 = 4$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

$$3 + 4 = 7$$

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 3 = 4$$

$$7 - 4 = 3$$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Підготовка

2

Прочитай рівність. Прочитай вираз.

Вираз — сума	Значення виразу
$5 + 1 =$	6
1-й доданок 2-й доданок	Сума

3

Знайди значення сум. У кожному випадку підкресли перший доданок однією рисою, другий доданок — двома, значення суми обведи в кружок. Значення решти виразів запиши олівцем.

$4 - 1 = \square$

$5 + 1 = \square$

$6 + 1 = \square$

$7 - 1 = \square$

$8 - 1 = \square$

$3 - 1 = \square$

$5 - 1 = \square$

$8 + 1 = \square$

$7 + 1 = \square$

$2 + 1 = \square$

$3 + 1 = \square$

$10 - 1 = \square$

4

Запиши суми та знайди їх значення.

$4 + 1$

$1 + 7$

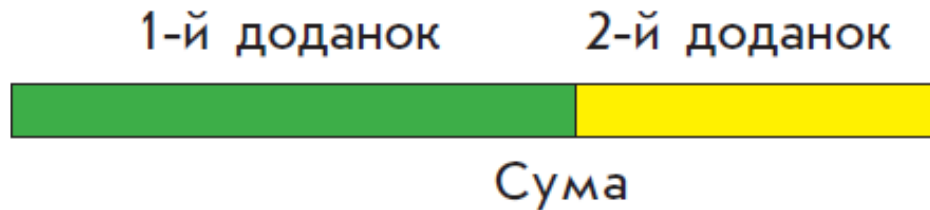
$3 + 7$

$5 + 2$

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Ознайомлення

5

Яка смужка ілюструє перший доданок? другий доданок? Що є сумою? Аркушем прикрий спочатку перший доданок, а потім другий. Що залишається?

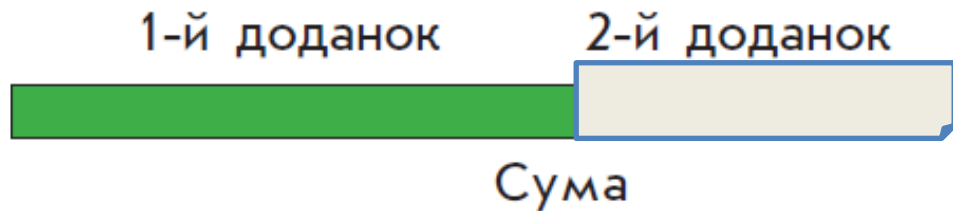

Якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то одержимо інший доданок.

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Ознайомлення

5

Яка смужка ілюструє перший доданок? другий доданок? Що є сумою? Аркушем прикрій спочатку перший доданок, а потім другий. Що залишається?

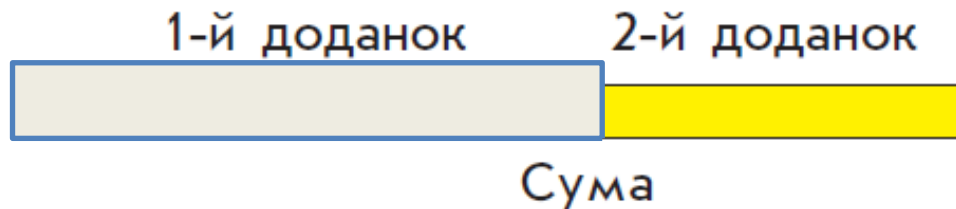

Якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то одержимо інший доданок.

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання і віднімання. Ознайомлення

5

Яка смужка ілюструє перший доданок? другий доданок? Що є сумою? Аркушем прикрий спочатку перший доданок, а потім другий. Що залишається?

Якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то одержимо інший доданок.

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання й віднімання

Якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то одержимо інший доданок.

З кожної рівності на додавання можна скласти дві рівності на віднімання.

Взаємозв'язок арифметичних дій додавання й віднімання

Якщо від суми двох доданків відняти один доданок, то одержимо інший доданок.

$$5 + 3 = 8$$

$$8 - 5 = 3$$

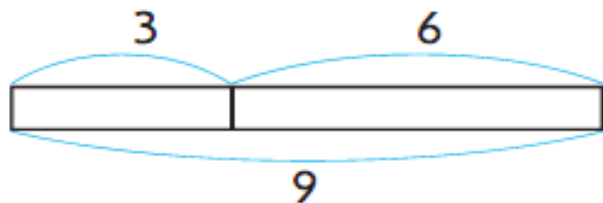
$$5 + 3 = 8$$

$$8 - 3 = 5$$

З кожної рівності на додавання можна скласти дві рівності на віднімання.

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$3 + 6 = 9$$

$$9 - 3 = \square$$

$$9 - \square = \square$$

$6 + 3 = 9$
 $9 - 6 = 3$
 $9 - 3 = 6$

$6 + 2 = \dots$
.
.
.

..
..
..

..
..
..

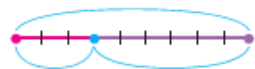
Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$6 + 3 = 9$$
$$9 - 6 = 3$$
$$9 - 3 = 6$$

$$6 + 2 = \dots$$
$$\dots$$
$$\dots$$

$$\dots$$
$$\dots$$
$$\dots$$

$$\dots$$
$$\dots$$
$$\dots$$

$$5 + 4 = \square$$
$$\square - 5 = \square$$
$$\square - 4 = \square$$

$$2 + 7 = \square$$
$$\square - 2 = \square$$
$$\square - 7 = \square$$

$$3 + 6 = \square$$
$$\square - 3 = \square$$
$$\square - 6 = \square$$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

Пригадай склад поданих чисел і заповни порожні клітинки.

9

8 □

$8 + \square = 9$
 $\square - 8 = \square$
 $\square - \square = 8$

6

5 □

$5 + \square = 6$
 $\square - 5 = \square$
 $\square - \square = 5$

5

□ 1

$\square + 1 = 5$
 $\square - 1 = \square$
 $\square - \square = 1$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

У рівностях встав пропущені числа.
Запиши склад числа 10.

$6 + \square = 10$

$8 + \square = 10$

$4 + \square = 10$

$10 - 7 = \square$

$10 - 2 = \square$

$10 - 5 = \square$

$\square + 5 = 10$

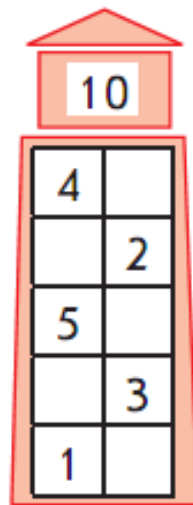
$\square + 3 = 10$

$\square + 2 = 10$

$10 - 9 = \square$

$10 - 4 = \square$

$10 - 3 = \square$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$3+2=\square$

$\square-3=\square$

$\square-2=\square$

$4+1=\square$

$\square-\square=\square$

$\square-\square=\square$

$7+1=\square$

$\square-\square=\square$

$\square-\square=\square$

$5+1=\square$

$\square-\square=\square$

$\square-\square=\square$

У рівностях встав пропущені числа.
Запиши склад числа 10.

$6+\square=10$

$8+\square=10$

$4+\square=10$

$10-7=\square$

$10-2=\square$

$10-5=\square$

$\square+5=10$

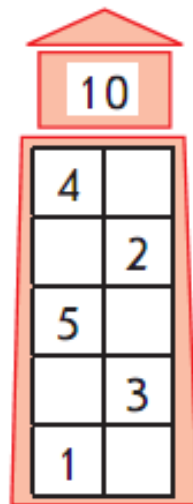
$\square+3=10$

$\square+2=10$

$10-9=\square$

$10-4=\square$

$10-3=\square$

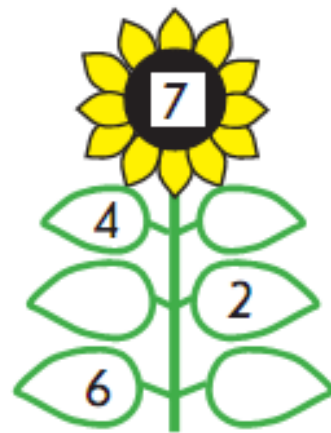

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$7 - 6 = \square, \text{ тому що } \square + 6 = 7$$

$$7 - 4 = \square, \text{ тому що } \square + 4 = 7$$

$$7 - 5 = \square, \text{ тому що } \square + 5 = 7$$

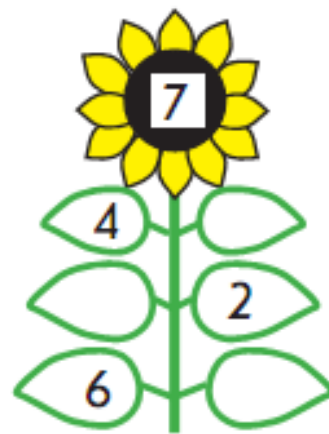

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$7 - 6 = \square, \text{ тому що } \square + 6 = 7$$

$$7 - 4 = \square, \text{ тому що } \square + 4 = 7$$

$$7 - 5 = \square, \text{ тому що } \square + 5 = 7$$

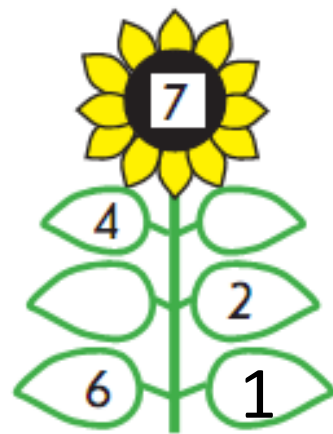

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$\underline{7} - 6 = \square, \text{ тому що } \square + 6 = 7$$

$$7 - 4 = \square, \text{ тому що } \square + 4 = 7$$

$$7 - 5 = \square, \text{ тому що } \square + 5 = 7$$

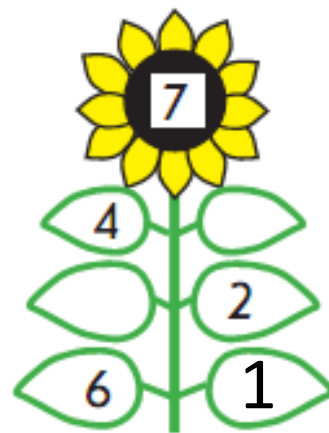

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

$$\underline{7} - 6 = \boxed{1}, \text{ тому що } \boxed{1} + 6 = 7$$

$$7 - 4 = \boxed{}, \text{ тому що } \boxed{} + 4 = 7$$

$$7 - 5 = \boxed{}, \text{ тому що } \boxed{} + 5 = 7$$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

5. Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти один доданок?

$$7 + 2 - 2$$

$$6 + 3 - 6$$

$$4 + 5 - 5$$

$$5 + 3 - 5$$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

- 5.** Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти один доданок?

$$7 + 2 - 2$$

$$6 + 3 - 6$$

$$4 + 5 - 5$$

$$5 + 3 - 5$$

- 6.** Обчисли, користуючись підказками.

$$5 + 4 - 4 = .$$

$$8 + 6 - 6 = .$$

$$3 + 6 - 6 = .$$

Система завдань із засвоєння взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

5. Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти один доданок?

$$7 + 2 - 2$$

$$6 + 3 - 6$$

$$4 + 5 - 5$$

$$5 + 3 - 5$$

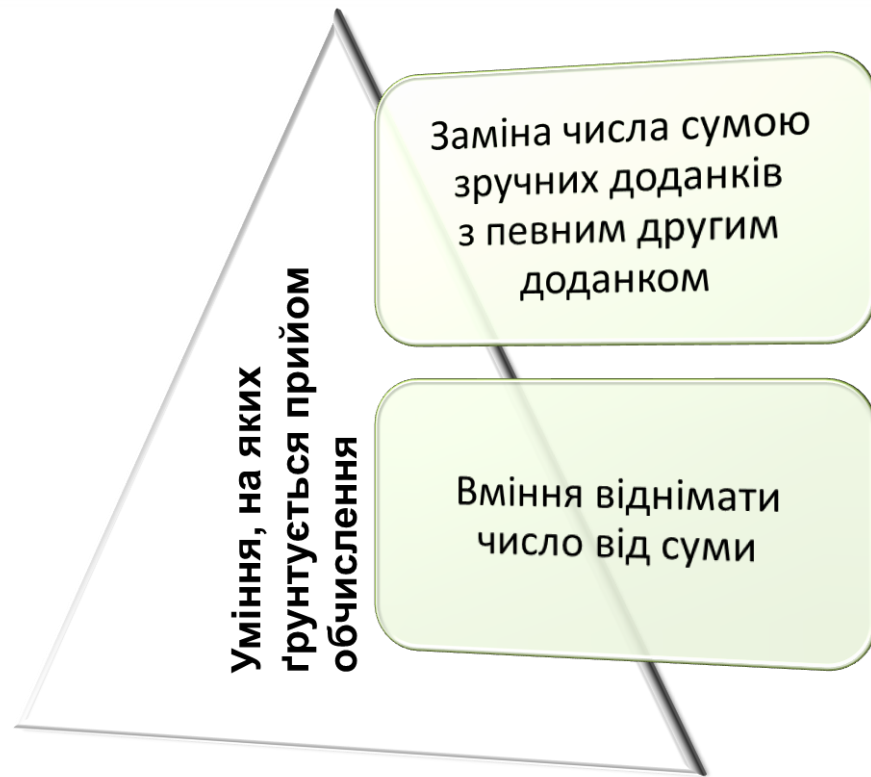
6. Обчисли, користуючись підказками.

$$5 + 4 - 4 = 5$$

$$8 + 6 - 6 = 8$$

$$3 + 6 - 6 = 3$$

Прийом віднімання на підставі взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання

Віднімання чисел 6 – 9. Підготовка

6. Обчисли, користуючись підказками.

$$5 + 4 - 4 = .$$

$$8 + 6 - 6 = .$$

$$3 + 6 - 6 = .$$

$$2 + 7 - 7 = .$$

$$5 + 7 - 5 = .$$

$$7 + 2 - 7 = .$$

Віднімання чисел 6 – 9. Підготовка. Сума зручних доданків

1.

Заміни число сумою.

$$\begin{array}{c} 6 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \square + 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 8 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \square + 6 \end{array}$$

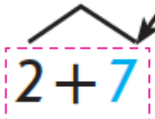
$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \square + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 7 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \square + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Підготовка.

Сума зручних доданків

2. Заміни зменшуване сумою чисел. Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти число, яке дорівнює одному доданку? Знайди значення різниць.

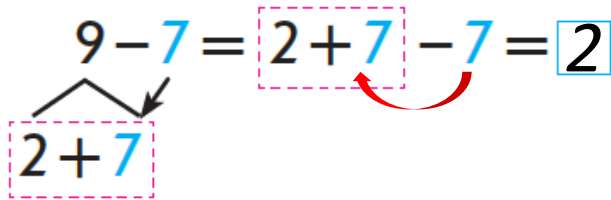
$$9 - 7 = 2 + 7 - 7 = \square$$

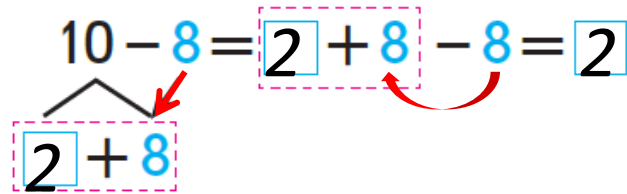
$$10 - 8 = \square + 8 - 8 = \square$$

Віднімання чисел 6 – 9. Підготовка.

Сума зручних доданків

2. Заміни зменшуване сумою чисел. Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти число, яке дорівнює одному доданку? Знайди значення різниць.

$$9 - 7 = 2 + 7 - 7 = 2$$

$$10 - 8 = 2 + 8 - 8 = 2$$

Віднімання чисел 6 – 9. Підготовка.

Сума зручних доданків

2. Заміни зменшуване сумою чисел. Що залишиться, якщо від суми двох чисел відняти число, яке дорівнює одному доданку? Знайди значення різниць.

$$9 - 7 = 2 + 7 - 7 = 2$$

$$10 - 8 = 2 + 8 - 8 = 2$$

Від'ємник «підказує», якою сумою замінити зменшуване.

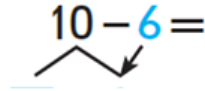
$$8 - 5 = 3 + 5 - 5 = 3$$

Сума зручних доданків

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$8 - 7 =$$

$$10 - 6 =$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2.

Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{r} 8 - 7 = \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 - 6 = \\ \swarrow \searrow \\ \underline{\quad} + \underline{\quad} \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2.

Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = \\ \swarrow \quad \searrow \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = \square \\ \swarrow \searrow \downarrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = \\ \swarrow \searrow \downarrow \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = \\ \swarrow \quad \searrow \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array} = \boxed{1 + 7} - 7 = \boxed{1}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = \\ \swarrow \searrow \\ \square + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array} = \boxed{1 + 7} - 7 = \boxed{1}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = \\ \swarrow \searrow \\ \boxed{4} + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{r} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 - 6 = \square + 6 - 6 \\ \swarrow \searrow \\ 4 + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{c} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 - 6 = 4 + 6 - 6 \\ \swarrow \searrow \\ 4 + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{l} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 - 6 = 4 + 6 - 6 = \square \\ \swarrow \searrow \\ 4 + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{l} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 - 6 = 4 + 6 - 6 = 4 \\ \swarrow \searrow \\ 4 + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Ознайомлення

2. Виконай обчислення з поясненням.

$$\begin{array}{l} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 - 6 = 4 + 6 - 6 = 4 \\ \swarrow \searrow \\ 4 + 6 \end{array}$$

Віднімання чисел 6, 7, 8, 9

1. Подаю зменшуване у вигляді суми зручних доданків.
2. Від суми віднімаю число, що дорівнює одному з доданків; залишається інший доданок.
3. Називаю результат.

Віднімання чисел 6 – 9. Первинне закріплення

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{r} 8 - 6 = \dots + 6 - 6 = \dots \\ \swarrow \quad \searrow \\ \dots + 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 - 7 = \dots + \dots - 7 = \dots \\ \swarrow \quad \searrow \\ \dots + \dots \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Первинне закріплення

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{r} 8 \\ \swarrow \searrow \\ 2 + 6 \end{array} - 6 = \boxed{2 + 6} - 6 = 2$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \swarrow \searrow \\ 2 + 7 \end{array} - 7 = \boxed{2 + 7} - 7 = .$$

Віднімання чисел 6 – 9. Формування навичок

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{r} 6 - 5 = . + . - 5 = . \\ \swarrow \searrow \\ . + 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 8 - 7 = . + . - . = . \\ \swarrow \searrow \\ . + . \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Формування навичок

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{l} 6 - 5 = 1 + 5 - 5 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 5 \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Формування навичок

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{l} 6 - 5 = 1 + 5 - 5 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 5 \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

6. Знайди значення виразів. Запиши результати.

$$\begin{array}{l} 9 - 6 = . \\ \swarrow \searrow \\ . + . \end{array} \quad \begin{array}{l} 10 - 9 = . \\ \swarrow \searrow \\ . + . \end{array} \quad \begin{array}{l} 8 - 7 = . \\ \swarrow \searrow \\ . + . \end{array} \quad \begin{array}{l} 6 - 5 = . \\ \swarrow \searrow \\ . + . \end{array}$$

Віднімання чисел 6 – 9. Формування навичок

3. Заміни зменшуване сумою двох доданків. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{r} 6 - 5 = 1 + 5 - 5 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 5 \end{array} \quad \begin{array}{r} 8 - 7 = 1 + 7 - 7 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 7 \end{array}$$

6. Знайди значення виразів. Запиши результати.

$$\begin{array}{r} 9 - 6 = 3 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 3 + 6 \end{array} \quad \begin{array}{r} 10 - 9 = 1 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 1 + 9 \end{array} \quad \begin{array}{r} 8 - 7 = . \\ \swarrow \quad \searrow \\ . + . \end{array} \quad \begin{array}{r} 6 - 5 = . \\ \swarrow \quad \searrow \\ . + . \end{array}$$

Прийоми обчислення в межах 10

-
- Число 1 додають і віднімають на підставі порядку слідування чисел у натуральному ряді.

-
- Числа першої п'ятірки (2 – 5) додають і віднімають частинами.

-
- Числа другої п'ятірки (6 – 9) додають на підставі переставного закону додавання.

-
- Числа другої п'ятірки (6 – 9) віднімають на підставі взаємозв'язку арифметичних дій додавання й віднімання.

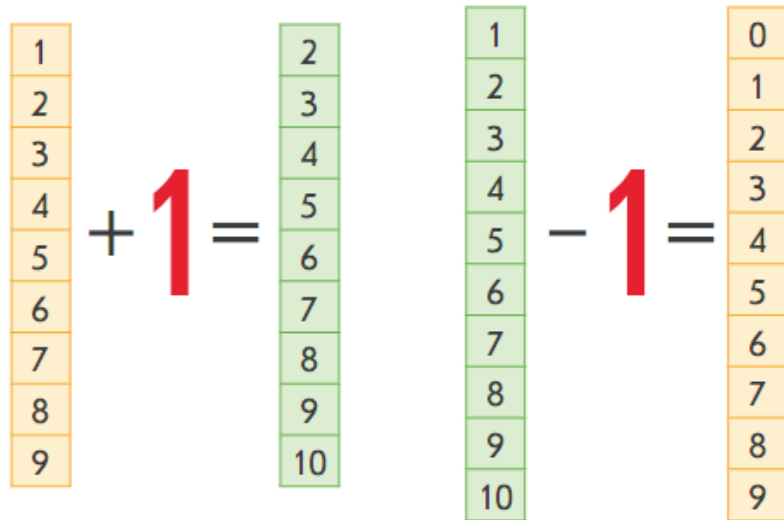
Таблиці додавання і віднімання. Залежність значення суми (різниці) від зміни одного доданка (зменшуваного)

Розглядаються після опанування учнями прийому додавання; віднімання певного числа.

Таблиці складаються за сталим другим доданком; за сталим від'ємником. Досліджується залежність результату від зміни одного з компонентів.

Таблиці не мають заучуватись учнями механічно. Відтворення табличних результатів є кульмінацією набуття обчислювальних навичок.

- 2. Прочитай кожну таблицю. Закрий долонею результати. Спробуй назвати результати.

- 2. Прочитай кожну таблицю. Закрий долонею результати. Спробуй назвати результати.

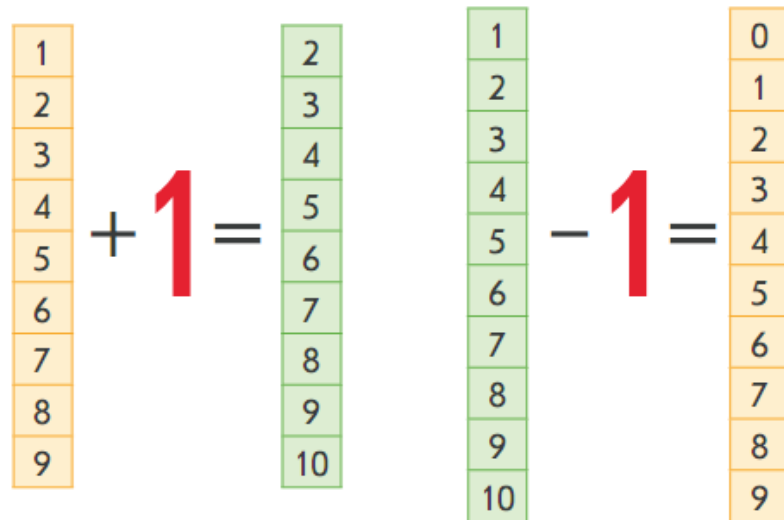
1
2
3
4
5
6
7
8
9

$$+ 1 =$$

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

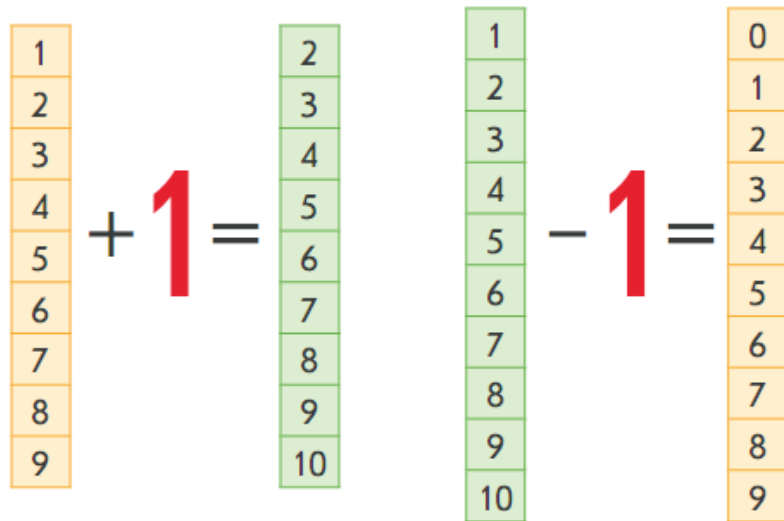
$$- 1 =$$

- 2. Прочитай кожну таблицю. Закрий долонею результати. Спробуй назвати результати.

Розглянь, як змінюються перші доданки та значення сум. Що цікаве можна помітити?

- 2. Прочитай кожну таблицю. Закрий долонею результати. Спробуй назвати результати.

Розглянь, як змінюються перші доданки та значення сум. Що цікаве можна помітити?

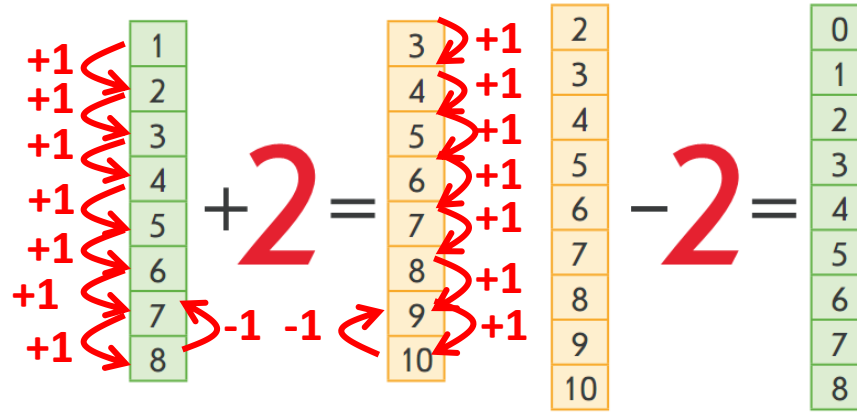

Якщо перший доданок збільшиться,
то значення суми теж збільшиться.

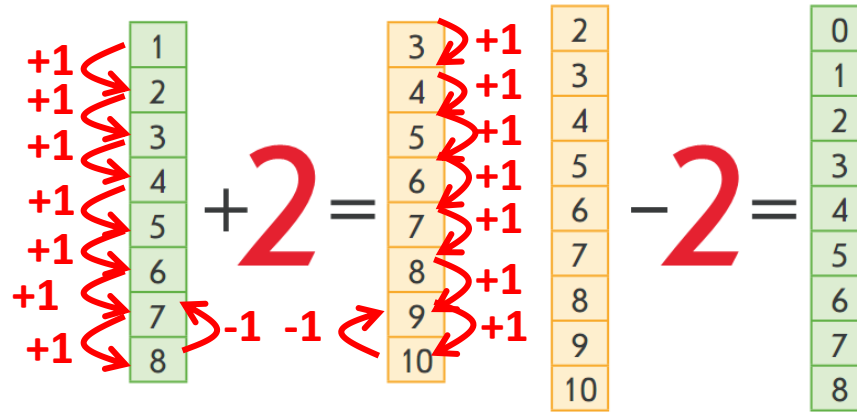
- 2. Прочитай таблицю додавання числа 2. Як змінюється перший доданок? На скільки? Як змінюється значення суми? На скільки? Зроби висновок. Прочитай таблицю віднімання числа 2.

1	+ 2 =	3	- 2 =	0
2		4		1
3		5		2
4		6		3
5		7		4
6		8		5
7		9		6
8		10		7
		10		8

- 2. Прочитай таблицю додавання числа 2. Як змінюється перший доданок? На скільки? Як змінюється значення суми? На скільки? Зроби висновок. Прочитай таблицю віднімання числа 2.

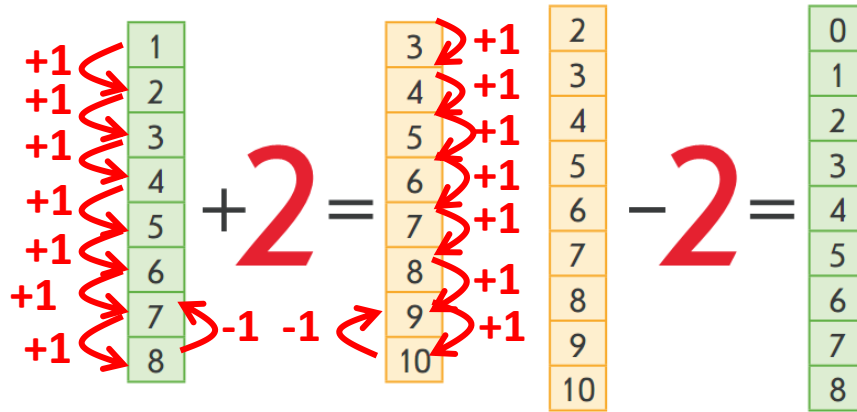

- 2. Прочитай таблицю додавання числа 2. Як змінюється перший доданок? На скільки? Як змінюється значення суми? На скільки? Зроби висновок. Прочитай таблицю віднімання числа 2.

! Якщо доданок збільшити на 1, то значення суми теж збільшиться на 1.

- 2. Прочитай таблицю додавання числа 2. Як змінюється перший доданок? На скільки? Як змінюється значення суми? На скільки? Зроби висновок. Прочитай таблицю віднімання числа 2.

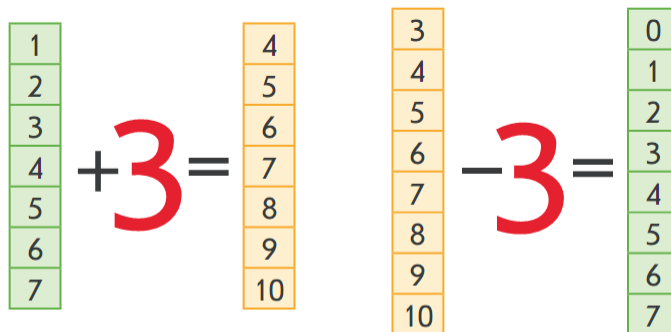
! Якщо доданок збільшити на 1,
то значення суми теж збільшиться на 1.

- 3. Розглянь рівності в стовпчиках. Як змінюється перший доданок? Як зміниться сума?

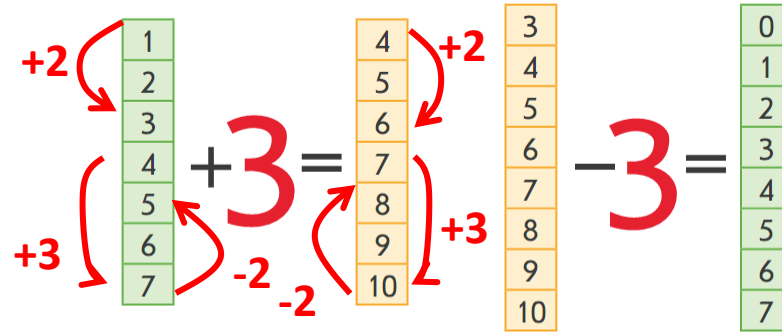
$$+1 \left(\begin{array}{l} 5 + 3 = 8 \\ 6 + 3 = \square \end{array} \right) ?$$

$$+1 \left(\begin{array}{l} 3 + 3 = 6 \\ 4 + 3 = \square \end{array} \right) ?$$

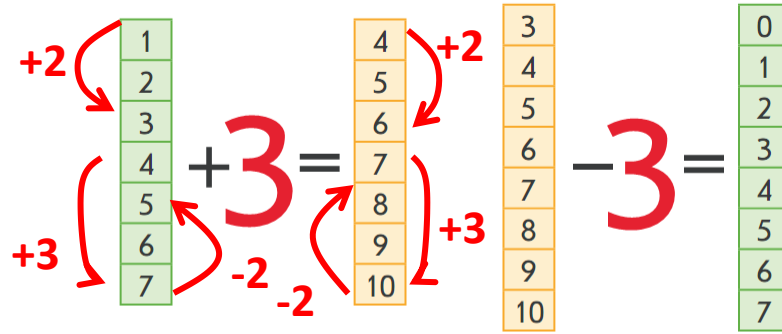
- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

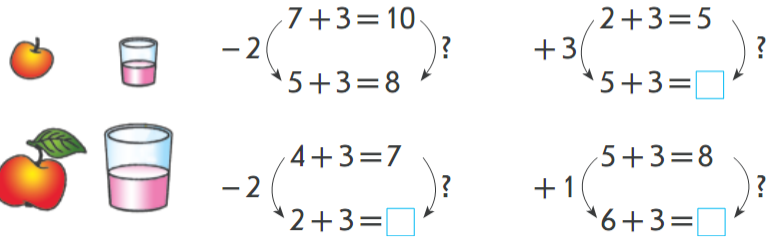
- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

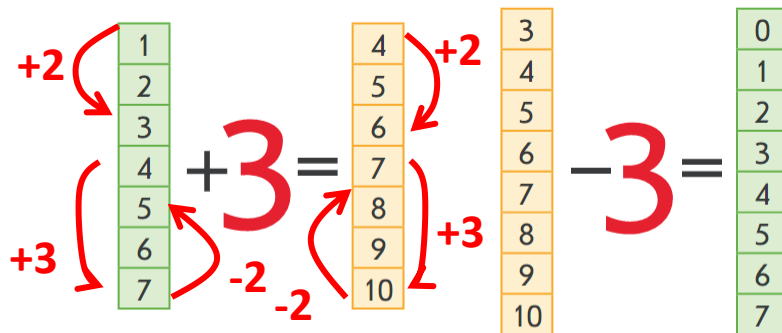
- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

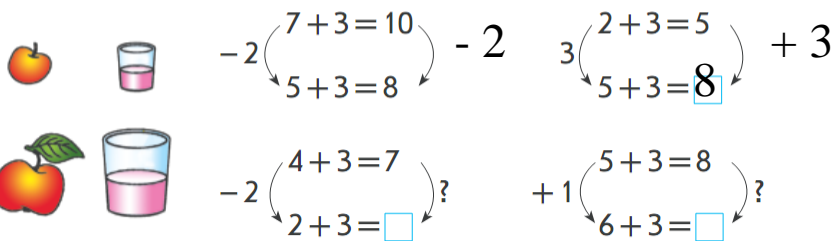
- 3. Досліди, як зміна доданка впливає на значення суми.

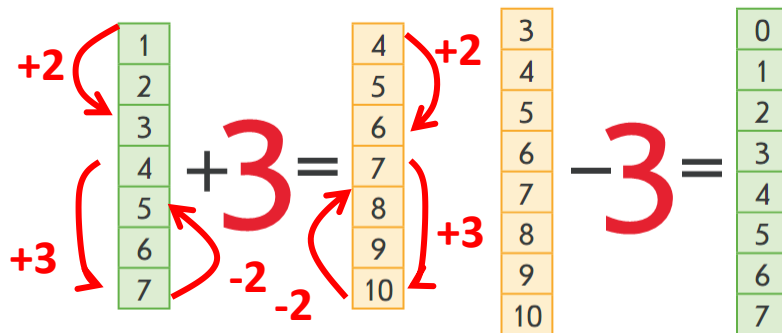
- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

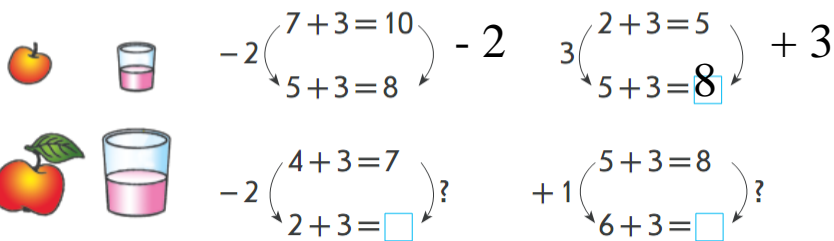
- 3. Досліди, як зміна доданка впливає на значення суми.

- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

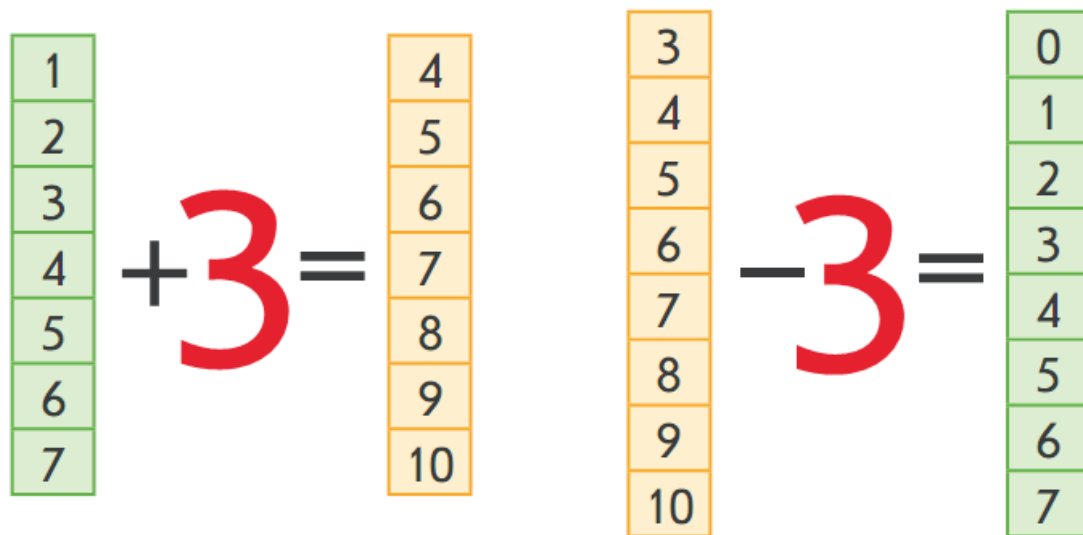

- 3. Досліди, як зміна доданка впливає на значення суми.

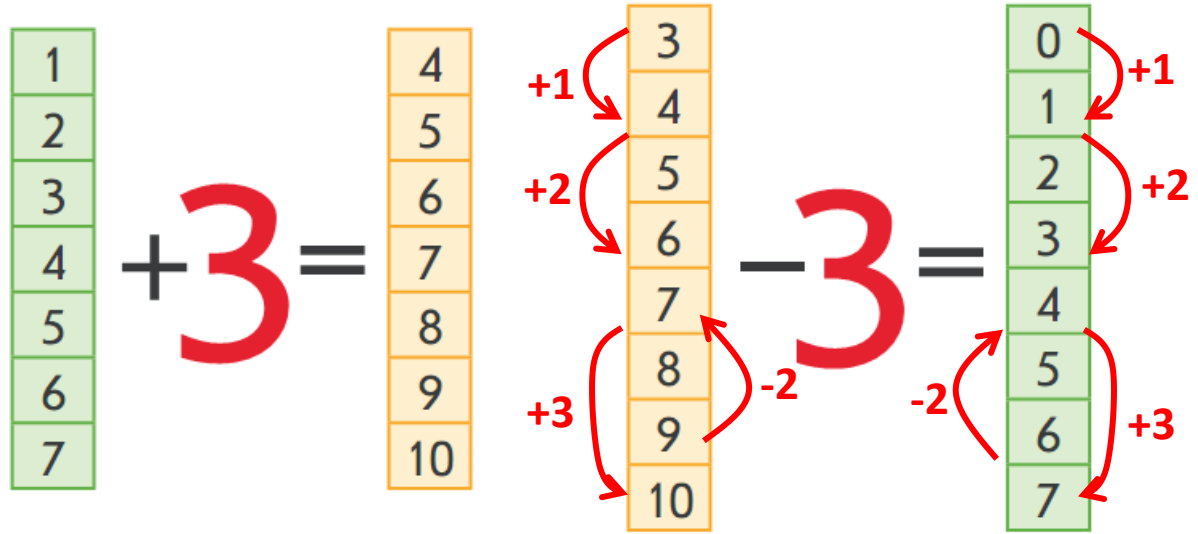

! Якщо доданок збільшиться (зменшиться) на кілька одиниць, то сума також збільшиться (зменшиться) на стільки ж одиниць.

- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

- 2. Прочитай таблиці. Досліди, як змінюється результат залежно від зміни компонента.

- 4. Досліди, як зміна зменшуваного впливає на значення різниці.

$$+2 \left(\begin{array}{l} 4 - 3 = 1 \\ 6 - 3 = 3 \end{array} \right) ?$$

$$-2 \left(\begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 5 - 3 = \square \end{array} \right) ?$$

$$+3 \left(\begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 10 - 3 = \square \end{array} \right) ?$$

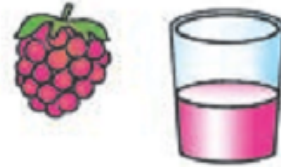
$$-1 \left(\begin{array}{l} 9 - 3 = 6 \\ 8 - 3 = \square \end{array} \right) ?$$

- 4. Досліди, як зміна зменшуваного впливає на значення різниці.

$$+2 \left(\begin{array}{l} 4 - 3 = 1 \\ 6 - 3 = 3 \end{array} \right) +2$$

$$-2 \left(\begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 5 - 3 = 2 \end{array} \right) -2$$

$$+3 \left(\begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 10 - 3 = \square \end{array} \right) ?$$

$$-1 \left(\begin{array}{l} 9 - 3 = 6 \\ 8 - 3 = \square \end{array} \right) ?$$

- 4. Досліди, як зміна зменшуваного впливає на значення різниці.

$$+2 \begin{array}{l} 4 - 3 = 1 \\ 6 - 3 = 3 \end{array} +2$$

$$-2 \begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 5 - 3 = 2 \end{array} -2$$

$$+3 \begin{array}{l} 7 - 3 = 4 \\ 10 - 3 = \square \end{array} ?$$

$$-1 \begin{array}{l} 9 - 3 = 6 \\ 8 - 3 = \square \end{array} ?$$

Якщо **зменшуване збільшиться** (зменшиться) на кілька одиниць, то **різниця також збільшиться** (зменшиться) на стільки ж одиниць.

2. Прочитай таблиці. Який компонент змінюється? Як ця зміна впливає на результат?

1
2
3
4
5
6

 $+$
4
 $=$

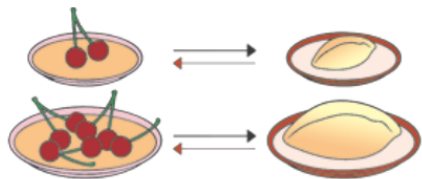
5
6
7
8
9
10

4
5
6
7
8
9
10

 $-$
4
 $=$

0
1
2
3
4
5
6

3. Розглянь кожну пару рівностей. Як змінюється доданок? На скільки? Як зміниться значення суми?

$$+2 \left(\begin{array}{l} 4 + 4 = 8 \\ 6 + 4 = \square \end{array} \right) ?$$

$$+3 \left(\begin{array}{l} 2 + 4 = 6 \\ 5 + 4 = \square \end{array} \right) ?$$

$$-2 \left(\begin{array}{l} 5 + 4 = 9 \\ 3 + 4 = \square \end{array} \right) ?$$

$$-4 \left(\begin{array}{l} 6 + 4 = 10 \\ 2 + 4 = \square \end{array} \right) ?$$

ГОТОВІ ДО СПІВПРАЦІ:

Скворцова Світлана Олексіївна

skvo08@i.ua

Відділ фізико-математичної літератури

phys-mat@ranok.com.ua

Придбати продукцію видавництва «Ранок»:

www.ranok.com.ua

www.e-ranok.com.ua

e-mail: office@ranok.com.ua

Телефони:

(057) 719-48-65

(057) 719-58-67

(057) 701-11-22

